בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

סֵפֶר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

בְּרִיוֹן פוּן חִיזוּק, אֱמוּנָה אוּן
פְּרַאקְטִישֶׁע עֵצוֹת פַאר'ן לֶעבְּן,
גֶעשְׁרִיבְּן דוּרְךְ רֹאשׁ יְשִׁיבַת תִּפְאֶרֶת
הַתּוֹרָה בְּרֶסְלֶב

אִידִישׁ

פַּרְשַׁת קֹרַח

תש"פ

צו באקומען וועכענטליך די עצתו אמונה רופט: 718-387-2691

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41st Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

Visit Our Web Site:
www.**BreslevCenter**.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

קול ברסלב
212-444-9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212-444-9169

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

אימעיל
chizikyomi@gmail.com

טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

וָואס אִיז דֶער גֶדֶר פוּן "קַדֵּשׁ עַצְמְךָ בְּמֻתָּר לָךְ"? ....א

נָאכְ'ן חַזֶר'ן אַזוֹי סַאךְ אֱמוּנָה, פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ נָאךְ פְּחָדִים? ד

וֶוען אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן דִי מַאמֶע פוּן הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ? ....ז

קֶענֶען אוֹיךְ פָּשׁוּט'ע מֶענְטְשְׁן מְלַמֵד זְכוּת אוֹיף אִידְן? ....י

פַארְוָואס אִיז מֶען נָאכְאַלְץ אַזוֹי שְׁטַארְק קֶעגְן מוֹהֲרָא"שׁ? .....יב

וִוי אַזוֹי זָאל אִיךְ זִיךְ מְסַדֵר מִיט מַיינֶע שִׁיעוּרִים? ....טו

וָואס קֶענֶען מִיר טוּן גֶעהָאלְפְן צוּ וֶוערְן מִיט קִינְדֶער? ....יט

וִוי אַזוֹי קֶען מֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן מְכַבֵּד צוּ זַיין דִי וַוייבּ? ....כ

מֶעג מֶען נֶעמֶען הַשְׁקָפָה אוֹיךְ פוּן אַנְדֶערֶע סְפָרִים, נִישְׁט פוּן בְּרֶסְלֶב? ....כה

וֶועלְכֶע סָארְט מַעֲשִׂיוֹת דֶערְצֵיילְט מֶען פַאר קִינְדֶער? ....כט

וֶועלְכֶע סִפְרֵי חֲקִירָה הָאט דֶער רֶבִּי נִישְׁט גֶעלָאזְט לֶערְנֶען? ..לה

אִישׁ אֱמוּנוֹת

דוּ הֵייסְט נָאךְ אַ צַדִיק, דָאס וֶועט דִיר הֶעלְפְן אוֹיסְוַואקְסְן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק ....א

אַז אִיר הָאט שׁוֹין אַ קִינְד דַארְפְט אִיר נִישְׁט זוּכְן צוּ אַרְבֶּעטְן .. ב

אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ דְרֵייעֶן מִיט עֶרְלִיכֶע אִידְן תַּלְמִידֵי הֵיכָל הַקוֹדֶשׁ, וֶועסְטוּ וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד ....ב

אַז מֶען וִויל רַאטֶעוֶוען דֶעם דוֹר דַארְף מֶען טוּן הֲפָצָה ....ג

אוֹיבּ מֶען וִויל נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער, דַארְף מֶען וֵויינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן .... ד

וֶוער עֶס אִיז מְקוּרָב צוּם צַדִיק אוֹיף דִי וֶועלְט וֶועט זַיין מְקוּרָב צוּם צַדִיק אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.. ה

נֶעמְט אַ חֵלֶק אִינֶעם גְרוֹיסְן זְכוּת צוּ בּוֹיעֶן דֶעם עֵירוּב............. ו

וֶוער נִישְׁט צֶעפַּאלְן וֶוען דִי מֵיידְלֶעךְ פָאלְגְן נִישְׁט .... ז

יֶעדֶע פְּרוּטָה וָואס מֶען לֵייגְט אִין פּוּשְׁקֶע בַּאשִׁיצְט דֶעם מֶענְטְש פוּן שְׁלֶעכְטְס .... ח

סְגוּלוֹת גֶעהָאלְפְן צוּ וֶוערְן מִיט קִינְדֶער .... ט

אֵיינֶער וָואס אַרְבֶּעט מִיט קִינְדֶער דַארְף גוּט שְׁלָאפְן............... ט

אַלֶע צָרוֹת קוּמֶען פוּן קוּקְן עֲבֵירוֹת.................................. י

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

וָואס אִיז דֶער גֶדֶר פוּן "קַדֵּשׁ עַצְמְךָ בַּמֻּתָּר לָךְ"?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ הָאבּ שׁוֹין גֶעלֶערְנְט אַסַאךְ פְּסוּקִים תַּנַ"ךְ, אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אַסַאךְ בְּלֶעטֶער גְמָרָא, אַסַאךְ סִימָנִים אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ אוּן אַסַאךְ זִיךְ אוֹיסְגֶעאַרְבּעט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן - אִין זְכוּת פוּן דִי שִׁיעוּרִים פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א.

אִיךְ הָאבּ גֶעזֶען דֶעם בְּרִיוו וָואס דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט גֶעעֶנְטְפֶערְט אִיבֶּער וָואס אִיז דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג צוּ לֶערְנֶען מִיט חֲתָנִים [דֶער בְּרִיוו אִיז בַּייגֶעלֵייגְט צוּם סוֹף פוּן דֶעם בְּרִיוו], אוּן דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁרַייבְּט דָארְט אַז דִי וֶועג אִיז צוּ לֶערְנֶען נָאר דִי הֲלָכוֹת פוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אוּן נִישְׁט צוּלֵייגְן קַיין חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת.

אִיךְ בִּין אָבֶּער נָאכְאַלְץ צֶעמִישְׁט, ווייל אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ אַלֵיין זֶעט מֶען אוֹיךְ אַז מֶען דַארְף זִיךְ הֵיילִיגְן אֲפִילוּ מִיט זַאכְן וָואס מֶען מֶעג, "וְאַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר בְּכָל אֵלֶּה, כָּל הַמְּקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בַּמֻּתָּר לוֹ - קָדוֹשׁ יֹאמְרוּ לוֹ", אוּן אַזוֹי זֶעט מֶען אוֹיף עֶטְלִיכֶע פְּלֶעצֶער אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ אַז מֶען דַארְף זִיךְ יָא הֵיילִיגְן אוּן נִישְׁט טוּן אַלֶעס וָואס מֶען מֶעג.

עֶס אִיז נִישְׁט אַז אִיךְ בִּין אִינְגַאנְצְן אוֹיסְגֶעטוּן פוּן דִי וֶועלְט, אִיךְ ווִיל אָבֶּער יָא ווִיסְן קְלָאר וָואס אִיז דִי אִידִישֶׁע הַשְׁקָפָה ווִי אַזוֹי אַ אִיד דַארְף זִיךְ פִירְן.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פָּרָשַׁת שְׁלַח, כ"ד סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

עֶס אִיז זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ שְׁרַייבְּן פוּן דְבָרִים שֶׁל בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וַוייל דִי בְּרִיוו קוּמֶען אָן אִיבֶּערָאל; אַלֶע לֵיינֶען דִי בְּרִיוְון, דֶערְפַאר קֶען מֶען נִישְׁט שְׁרַייבְּן פוּן דֶעם, אָבֶּער בְּדֶרֶךְ רֶמֶז קֶען מֶען אַבִּיסְל שְׁרַייבְּן, בִּבְחִינַת (מִשְׁלֵי ט, ט): "תֵּן לְחָכָם וְיֶחְכַּם עוֹד".

דָאס וָואס חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (יְבָמוֹת כ.): "קַדֵּשׁ עַצְמְךָ בַּמֻּתָּר לָךְ", מֵיינְט מֶען צוּ זָאגְן פַארְקֶערְט, אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל זִיךְ הֵיילִיגְן צוּזַאמֶען מִיט זַיין וַוייבּ כְּדֵי עֶר זָאל נִישְׁט אַרָאפְּפַאלְן אִין בִּיטֶערֶע עֲבֵירוֹת. אַזוֹי זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (לִיקּוּטֵי הֲלָכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים הֲלָכָה א, אוֹת א): "מִי שֶׁאֵינוֹ נָשׂוּי הוּא פָּגוּם בִּבְרִית", וֶוער עֶס הָאט נִישְׁט חֲתוּנָה, עֶר לֶעבְּט אַלֵיינְס - דֶער אִיז פָּגוּם בִּבְרִית; דֶערִיבֶּער הָאט דֶער רֶבִּי זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶוען אַז מֶען זָאל נִישְׁט קוּמֶען צוּ אִים פַאר דִי חֲתוּנָה, דֶער רֶבִּי פְלֶעגְט זָאגְן פַאר בָּחוּרִים: "זָאלְסְט צוּרִיק קוּמֶען מִיט אַ טַלִּית"; וַוייל נָאר מִיט אַ וַוייבּ קֶען מֶען זַיין הֵיילִיג אוּן גֶערַאטֶעוֶועט וֶוערְן פוּן עֲבֵירוֹת.

עֶס אִיז דָא אַסַאךְ צוּ שְׁרַייבְּן אִין דֶעם עִנְיָן, עֶס אִיז אָבֶּער פַארְשְׁטֶענְדְלִיךְ אַז עֶס אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ שְׁרַייבְּן בִּפְרָטִיּוּת; נָאר דָאס דַארְף מֶען וִויסְן אַז דִי אַלֶע וָואס פַאלְן אַרַיין אִין בִּיטֶערֶע עֲבֵירוֹת קוּמְט דָאס נָאר וַוייל מֶען הָאט זֵיי גֶעלֶערְנְט חוּמְרוֹת יְתֵירוֹת, דִי מַדְרִיכִים לֶערְנֶען זֵיי אוֹיס צוּ זַיין אָפְּגֶעשֵׁיידְט וְכוּ' וְכוּ', מִמֵּילָא דַארְפְן זֵיי נָאכְדֶעם גֵיין זוּכְן עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן.

מוֹהֲרַא"שׁ פְלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג דֶערְצֵיילְן פוּן הָרַב הַקָּדוֹשׁ רֶבִּי אַבְרָהָם בֶּן רֶבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה (בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר "בֵּאוּר הַלִּקּוּטִים"), אַז עֶר פַאר זִיךְ אִיז גֶעוֶוען גֶענְצְלִיךְ מֻבְדָּל וּמֻפְרָשׁ פוּן דִי וֶועלְט, מִיט דֶעם אַלֶעם וֶוען מֶען פְלֶעגְט אִים בֶּעטְן הַדְרָכוֹת בְּעִנְיָנִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְכוּ', פְלֶעגְט עֶר שְׁטֶענְדִיג זָאגְן: "קִינְדֶערְלֶעךְ, הִיט אַייךְ פוּן כְּרִיתוּת"; דָאס הֵייסְט מֶען זָאל אַכְטוּנְג גֶעבְּן צוּ הִיטְן הִלְכוֹת טָהֲרָה, מֶען זָאל חַזֶרְ'ן הִלְכוֹת טָהֲרָה צוּ וִויסְן נִישְׁט נִכְשָׁל צוּ וֶוערְן אִין קַיין שׁוּם הֲלָכָה, אָבֶּער נִישְׁט צוּלֵייגְן קַיין שׁוּם פְּרִישׁוּת, נָאר וֶוען מֶען מֶעג -

מֶעג מֶען אַלֶעס וְכוּ' און אִין דִי אַנְדֶערֶע טֶעג זָאל מֶען הִיטְן אַלֶע הֲלָכוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

[דֶער בְּרִיוו צוּ וֶועלְכֶע דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע בְּרִיוו בַּאצִיט זִיךְ:

וָואס אִיז יָא דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג צוּ לֶערְנֶען מִיט חֲתַנִים?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

צוּם עֶרְשְׁט אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר אַלֶע חִיזוּק וָואס אִיךְ בַּאקוּם פוּן אַייךְ, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אַייךְ בַּאצָאלְן בְּכֵפֶל כִּפְלַיִם.

אִיךְ הָאב גֶעהֶערְט אַ שִׁיעוּר וִוי אִיר רֶעדְט זֵייעֶר שַׁארְף קֶעגְן דִי חָתָן מַדְרִיכִים. אִיךְ הָאב גֶעהַאט אַ שְׁטַארְקֶע חֵשֶׁק צוּ וֶוערְן אַ חָתָן מַדְרִיךְ, אֶפְשָׁר קֶען דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעבְּן אַ שִׁיעוּר פַאר חָתָן מַדְרִיכִים, און אוֹיסְלֶערְנֶען וָואס אִיז יָא דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג וִוי אַזוֹי צוּ לֶערְנֶען מִיט חֲתַנִים?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת נָשֹׂא ב', ט' סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאב עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

וֶוען מוֹהֲרַ"שׁ הָאט מִיר גֶעבֶּעטְן אִיךְ זָאל לֶערְנֶען מִיט חֲתַנִים - זֵיי אָנְגְרֵייטְן פַארְ'ן לֶעבְּן, הָאב אִיךְ גֶעפְרֶעגְט מוֹהֲרַ"שׁ: "אִיךְ דַארְף דָאךְ הָאבְּן הַדְרָכָה צוּ וִויסְן וָואס צוּ לֶערְנֶען מִיט זֵיי", הָאט מוֹהֲרַ"שׁ מִיר גֶעזָאגְט: "אִיךְ גֶעב דִיר הַדְרָכָה, זָאלְסְט לֶערְנֶען מִיט חֲתַנִים וָואס שְׁטֵייט אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ און חַס וְשָׁלוֹם צוּלֵייגְן אָדֶער אַרָאפְּנֶעמֶען פוּן דֶעם".

דָאס זֶעלְבֶּע אִיז בַּיי דִיר; אַז דוּ ווילְסְט לֶערְנֶען מִיט חֲתַנִים - זֵיי אָנְגְרֵייטְן פַארְ'ן לֶעבְּן זָאלְסְטוּ מִיט זֵיי לֶערְנֶען וָואס שְׁטֵייט אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ און חַס וְשָׁלוֹם צוּלֵייגְן אָדֶער אַרָאפְּנֶעמֶען פוּן דֶעם, וַוייל אַז מֶען נֶעמְט אַרָאפּ פוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ אָדֶער מֶען לֵייגְט צוּ - אִיז דָאס גוֹרֵם אַז מֶען זָאל אָפְּלָאזְן דִי וֶועג פוּן דִי תּוֹרָה.

זָאלְסְט נִישְׁט לֶערְנֶען מִיט זֵיי קַיין חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת וַוייל דָאס אִיז גוֹרֵם אַז מֶען זָאל אַלֶעס אָפְּלָאזְן הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ; דֶער הֵיילִיגֶער ווילְנֶער גָאוֹן זְכוּתוֹ יָגֵן

עָלֵינוּ זָאגְט: "אַז מֶען לֵייגְט צוּ צוּם שֻׁלְחָן עָרוּךְ וֶוערְט מֶען אַ פּוֹרֵק עוֹל; דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן תַּרְיַ"ג מִצְוֹת, אֵיינְמָאל מֶען לֵייגְט צוּ נָאךְ אֵיין זַאךְ, וֶוערְט פוּן תרי"ג מִצְוֹת תרי"ד - תָּרִיד, דָאס אִיז מְרוּמָז אִינֶעם פָּסוּק וָואס שְׁטֵייט (בְּרֵאשִׁית כז, מ): 'וְהָיָה כַּאֲשֶׁר 'תָּרִיד' - וּפָרַקְתָּ עֻלּוֹ', אַז מֶען לֵייגְט צוּ וֶוערְט מֶען אַ פּוֹרֵק עוֹל".

לֵיידֶער זֶענֶען דָא חֲתָנִים מַדְרִיכִים וָואס לֶערְנֶען מִיט חֲתָנִים פַאלְשֶׁע לִימוּדִים, מֶען לֶערְנְט אוֹיס עֲבוֹדוֹת אוּן פְּרִישׁוּת וְכוּ', וְכוּ'; דָאס אִיז גוֹרֵם אַז אִינְגֶעלַייט זָאלְן זִיךְ צֶעטֵיילְן, עֶס וֶוערְן פוּן דֶעם גֶטְ'ן, אוּן נָאכְדֶעם פַאלְט מֶען אַרָאפּ אִין עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן. אַז דוּ ווִילְסְט לֶערְנֶען מִיט חֲתָנִים זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען מִיט זֵיי דִי וֶועג פוּן דִי תּוֹרָה, זָאלְסְט גָארְנִישְׁט צוּלֵייגְן צוּם שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וַוייל בַּיים רֶבִּי'ן אִיז גֶעוֶוען נָאר וָואס דֶער שֻׁלְחָן עָרוּךְ זָאגְט, אוּן וֶוער עֶס לֵייגְט צוּ צוּם שֻׁלְחָן עָרוּךְ, עֶר ווִיל זַיין פְּרוּמֶער פוּן דִי תּוֹרָה - אִיז אַזוֹי ווִי דֶער נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, וָואס קוֹדֶם לֵייגְט מֶען צוּ צוּם צִוּוּי וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעזָאגְט (בְּרֵאשִׁית ג, ג): "לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ", דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעזָאגְט מֶען זָאל נִישְׁט עֶסְן, אוּן דֶער נָחָשׁ הָאט גֶעשְׁטֶעלְט אַ פָּנִים ווִי אַ 'פְּרוּמֶער' אוּן צוּגֶעלֵייגְט: 'לֹא תִגְּעוּ בּוֹ' - אִיר זָאלְט נִישְׁט צוּרִירְן דֶערְצוּ, אוּן דֶערְנָאךְ אַרָאפּ גֶעוָוארְפְן אָדָם וְחַוָּה, וָואס פוּן דֶעם אִיז אַרוֹיסְקוּמֶען אַלֶע שְׁלֶעכְטְס.

וָואס דַארְף מֶען מֶער ווִי זַיין אַ פָּשׁוּטֶ'ער אִיד? עֶס אִיז דָאךְ אַזוֹי גוּט אַז מֶען לֶעבְּט מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען לֶעבְּט מִיט דִי תּוֹרָה; דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קנד): "אִיךְ בִּין צוּגֶעקוּמֶען צוּ אַלֶע מַיינֶע מַדְרֵיגוֹת נָאר וַוייל אִיךְ הָאבּ זִיךְ גֶעפִירְט בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט מַצְלִיחַ זַיין אִין אַלֶע דַיינֶע וֶועגְן.

[...

נָאכְ'ן חַזֶרְ'ן אַזוֹי סַאךְ אֱמוּנָה, פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ נָאךְ פְּחָדִים?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין אִין דִי פֶערְצִיגֶער יָארְן, אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַ צֶעבְּרָאכֶענֶער, אוּן דָאס הָאט מִיר גֶעבְּרֶענְגְט אַז אִיךְ זָאל וֶוערְן מְקוּשָׁר צוּ מוֹהֲרָ"אשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שׁוֹין לַאנְגֶע יָארְן וָואס אִיךְ

לֶערְן זַיינֶע סְפָרִים און אִיךְ פְּרוּבִיר מְקַיֵּים צוּ זַיין זַיינֶע עֵצוֹת.

זַייט מֶען הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ מְפַרְסֵם זַיין דִי שִׁיעוּרִים פוּנֶעם ראש יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאבּ אִיךְ דָאס אוֹיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ הֶערְן כְּסֵדֶר, און דָאס הָאט מִיר גֶעמַאכְט נָאךְ שְׁטֶערְקֶער פוּן פְרִיעֶר, זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן מִיט אַלֶע עֵצוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן.

אִיךְ בִּין בָּרוּךְ הַשֵּׁם זֵייעֶר מַצְלִיחַ אִין לֶעבְּן, אִיךְ הָאבּ אָבֶּער אַ סוֹד וָואס אִיךְ טְרָאג מִיט זִיךְ, וָואס אִיךְ הָאבּ נָאכְנִישְׁט אוֹיסְגֶעזָאגְט פַאר קֵיינֶעם. שׁוֹין פוּן קִינְדְוַוייז אָן לַייד אִיךְ פוּן שְׁרֶעקְלִיכֶע פְּחָדִים, אִיךְ וֶוער גָאר שְׁטַארְק דֶערְשְׁרָאקְן פוּן יֶעדֶע קְלֵיינֶע זַאךְ, וֶוען אִיךְ הֶער עֶפֶּעס אַ שְׁמוּעָה אִין בֵּית הַמֶּדְרָשׁ אִיבֶּער אַ מִלְחָמָה וָואס קֶען אֶפְשָׁר פַּאסִירְן, אֲפִילוּ עֶס הָאט נִישְׁט קַיין שׁוּם מָקוֹר, בַּאקוּם אִיךְ פוּן דֶעם גָאר אַ שְׁרֶעקְלִיכֶע פַּאנִיק און פַּחַד, צוּמָאל וֶוען אִיךְ הֶער נָאר דָאס וָוארְט 'אִירַאן', שְׁפִּיר אִיךְ שׁוֹין וִוי זֵיי שְׁטֵייעֶן מִיט טַאנְקֶען אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל און עֶס פַּאסִירְט דָאס עֶרְגְסְטֶע, און אַזוֹי וַוייטֶער יֶעדֶע קְלֵיינֶע זַאךְ דֶערְשְׁרֶעקְט מִיר גָאר גָאר שְׁטַארְק אוֹיף אַן עֶקְסְטְרֶעמֶען פַארְנֶעם.

אַזוֹי הָאבּ אִיךְ גֶעלֶעבְּט אַלְס קִינְד און אַלְס בָּחוּר מִיט שְׁרֶעקְלִיכֶע פְּחָדִים כְּסֵדֶר, מַמָּשׁ וִוי אֵיינֶער וָואלְט גֶעשְׁטַאנֶען מִיט אַ הַאק אִיבֶּער מַיין קָאפּ פוּן צוּפְרִי בִּיז בַּיינַאכְט. דֶערְנָאךְ הָאבּ אִיךְ בָּרוּךְ הַשֵּׁם חֲתוּנָה גֶעהַאט, אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ שֵׁיינֶע אִידִישֶׁע שְׁטוּב און שׁוֹין אוֹיךְ חֲתוּנָה גֶעמַאכְט קִינְדֶער בָּרוּךְ הַשֵּׁם. אִיךְ הָאבּ גֶעמֵיינְט אַז אִיךְ וֶועל אוֹיסְוַואקְסְן דִי פְּחָדִים, אָבֶּער לְמַעֲשֶׂה אִיז עֶס מִיטְגֶעוַואקְסְן מִיט מִיר. אִיךְ הָאבּ קֵיינֶעם נִישְׁט גֶעוָואלְט אוֹיסְזָאגְן אִיבֶּער דֶעם, וַוייל אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעוָואלְט מֶען זָאל מִיךְ הַאלְטְן פַאר אַ מְשׁוּגֶענֶער. בִּיז אִיךְ הָאבּ אֵיינְמָאל גֶענוּמֶען דִי שְׁטַארְקַייט און גֶעגַאנְגֶען בְּאהַאלְטֶענֶערְהֵייט צוּם דָאקְטֶער, עֶר הָאט גֶעהֶערְט מַיין פְּרָאבְּלֶעם און מִיר גֶעגֶעבְּן מֶעדֶעצִין פַאר דֶעם, און זַייט דֶעמָאלְט בִּין אִיךְ מַמָּשׁ גֶעוָוארְן אַ נֵייעֶר מֶענְטְשׁ, אִיךְ הָאבּ גֶעשְׁפִּירְט וִוי אִיךְ בִּין אַרוֹיס פוּן לַאגֶער, מַיין הִתְבּוֹדְדוּת אִיז שׁוֹין נִישְׁט גֶעוֶוען נָאר בְּכִיּוֹת און פְּחָדִים, נָאר עֶס אִיז אַרִיבֶּער מֶער צוּ דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אַלֶע גוּטְס וָואס עֶר טוּט מִיט מִיר, און אִיךְ הָאבּ אוֹיךְ גֶעקֶענְט פִיל רוּאִיגֶער און בֶּעסֶער לֶערְנֶען תּוֹרָה.

מַיין שְׁאֵלָה אִיז אַזוֹי, נָאךְ צֶענְדְלִיגֶער יָארְן פוּן הֶערְן און לֶערְנֶען אֱמוּנָה, פוּן רֶעדְן אַזוֹי סַאךְ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, פוּן לֶערְנֶען אַזוֹיפִיל מִשְׁנָיוֹת, און נָאךְ און נָאךְ, וִוי אַזוֹי קֶען זַיין אַז אִיךְ דַארְף נָאךְ אַלְץ הָאבְּן מֶעדֶעצִין פַאר פְּחָדִים. אִיךְ דְרֵיי זִיךְ אַרוּם מִיט אַ שְׁטַארְקֶע שׁוּלְד גֶעפִיל, אִיךְ וֵויס דָאךְ וָואס מוֹהֲרָא"שׁ שְׁרַייבְּט כְּסֵדֶר אַז מִיט אֱמוּנָה קֶען מֶען הֵיילְן נֶערְוֶוען, מֶעדֶעצִין אִיז נָאר פַאר אֵיינֶעם וָואס אִיז שְׁוַואךְ אִין אֱמוּנָה, און אִיךְ מוּז דֶערְוַוייל נָאךְ יָא

צוּקוּמֶען צוּ מֶעדֶעצִין פַאר פְּחָדִים, אִיךְ הָאבּ שׁוֹין פְּרוּבִּירְט אַרָאפְּצוּגֵיין דֶערְפוּן אָבֶּער דִי פְּחָדִים זֶענֶען צוּרִיק גֶעקוּמֶען.

אִיךְ הָאף אַז דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א וֶועט מִיר דָאס קֶענֶען קְלָאר מַאכְן אוּן גֶעבְּן עֵצוֹת.

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פָּרָשַׁת קֹרַח, כ"ט סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

וָואס דַארְפְסְטוּ זִיךְ בַּאשׁוּלְדִיגְן? דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר הָאט דִיר גֶעגֶעבְּן אַ גוּטֶע מֶעדֶעצִין וָואס נֶעמְט אַוֶועק דִי פְּחָדִים; דוּ לֶעבְּסְט רוּאִיגֶער אוּן דוּ הָאסְט נִישְׁט דִי אַלְטֶע שְׁרֶעק.

נָאר וַוייל דוּ לֶעבְּסְט מִיט אֱמוּנָה הֶעלְפְט דִיר דִי מֶעדֶעצִין; דִי אַלֶע חִיזוּקִים אוּן עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן - אִינְאֵיינֶעם מִיט דִי מֶעדֶעצִין מַאכְט דִיר רוּאִיג.

נֶעם אַרַיין אִין דִיר אֱמוּנָה וֶועט דִיר לִיכְטִיג וֶוערְן אִין לֶעבְּן; דוּ וֶועסְט אוֹיסְגֶעהֵיילְט וֶוערְן פוּן אַלֶע פְּחָדִים אוּן דִמְיוֹנוֹת. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה): "הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַפֵּשׂ אֶת עַצְמוֹ, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה", דֶער עִיקָר אוֹיף וָואס אַ מֶענְטְשׁ דַארְף אַרְבֶּעטְן צוּצוּקוּמֶען אִיז אֱמוּנָה, "כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֳלָאִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת, וְהֵם סוֹבְלִים הֶחֳלָאִים רַק בִּשְׁבִיל נְפִילַת הָאֱמוּנָה", וַוייל עֶס זֶענֶען דָא זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן מַחְלוֹת אוּן זֵיי לַיידְן פוּן דֶעם נָאר וַוייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה; דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף יִסּוּרֵי הַנֶּפֶשׁ וָואס מֶענְטְשְׁן לַיידְן זִיךְ נֶעבֶּעךְ צַאם. זָאגְט דֶער רֶבִּי וַוייטֶער: "כִּי עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֱמוּנָה, בָּאִים מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת שֶׁאֵין מוֹעִיל לָהֶם - לֹא רְפוּאוֹת, וְלֹא תְּפִלָּה, וְלֹא זְכוּת אָבוֹת", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה אוּן עֶר לַיידְט נֶעבֶּעךְ פוּן דִי מַחְלוֹת וָואס קוּמְט פוּן חִסָּרוֹן אֱמוּנָה, דַאן הֶעלְפְט אִים נִישְׁט קַיין רְפוּאוֹת, עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט קַיין תְּפִלָּה אוּן אוֹיךְ נִישְׁט זְכוּת אָבוֹת. דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף דִי יִסּוּרִים וָואס מֶענְטְשְׁן מַאכְן נֶעבֶּעךְ מִיט פוּן אַלֶע סָארְט יִסּוּרֵי הַנֶּפֶשׁ; עֶס פַּיינִיגְט זֵיי פוּן אִינֶעוֵוייניג - יֶעדֶער מִיט זַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַחֲשָׁבוֹת, אוּן דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע רְפוּאָה אוֹיף דֶעם אִיז אֱמוּנָה.

וֶוען אַ מֶענְטְשׁ נֶעמְט אַרַיין אִין זִיךְ דִי אֱמוּנָה; עֶר וֵוייסְט אַז עֶס אִיז גָארְנִישְׁט דָא אוֹיף דִי וֶועלְט אוֹיסֶער דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, און דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז "מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין, וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל", דַאן לֶעבְּט עֶר אַ רוּאִיג לֶעבְּן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וֶוען אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן דִי מַאמֶע פוּן הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין אַ מְלַמֵּד, און פַאר יוֹם טוֹב שָׁבוּעוֹת הָאבּ אִיךְ בַּאשְׁרִיבְּן אַבִּיסְל פוּן הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִין אַ קוּנְטְרֵס וָואס אִיךְ הָאבּ אַהֵיימְגֶעשִׁיקְט פַאר מַיינֶע תַּלְמִידִים, אִיךְ הָאבּ דָארְט אִיבֶּערְגֶעטַייטְשְׁט עֶטְלִיכֶע שְׁטִיקְלֶעךְ פוּן סֵפֶר פְּעוּלַת הַצַּדִּיק וואו עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אַז דִי מַאמֶע פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן בַּיי זַיין גֶעבּוּרְט.

נָאךְ שָׁבוּעוֹת הָאבְּן מִיר דִי זִיסֶע קִינְדֶערְלֶעךְ גֶעזָאגְט אַז דָאס אִיז אַנְדֶערְשׁ וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין אַנְדֶערֶע סְפָרִים וֶועלְכֶע בַּאשְׁרַייבְּן דִי הִיסְטָארִיעֶ פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אַז זַיין טַאטֶע אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן בֶּעפָאר זַיין מַאמֶע.

אִיךְ וָואלְט זֵייעֶר גֶעוָואלְט וִויסְן צִי עֶס אִיז טַאקֶע פַארְהַאן חִלּוּקֵי דֵיעוֹת אִין דֶעם, און אַזוֹי אוֹיךְ לְתוֹעֶלֶת פוּן דִי קוּנְטְרֵס וָואס אִיךְ הָאבּ פַארְטֵיילְט פַאר זֵיי.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פַּרְשַׁת קֹרַח, כ"ט סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

ווארוּם אִיז דִיר אַז דוּ לֵייגְסְט אַרַיין אִין קִינְדֶער יִרְאַת שָׁמַיִם, דוּ דֶערְצֵיילְסְט זֵיי מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִּיקִים. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א', סִימָן רמח): "דַּע, שֶׁסִּפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִצַּדִּיקִים, הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד", פַארְצֵיילְן מַעֲשִׂיוֹת פוּן

צַדִּיקִים אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, "כִּי עַל יְדֵי סִפּוּרִים מִצַּדִּיקִים, נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּחֵשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד", ווייל וֶוען מֶען הֶערְט אַ מַעֲשֶׂה פוּן אַ צַדִּיק וֶוערְט דָאס הַארץ אוֹיפְגֶעפְלַאמְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן מֶען בַּאקוּמְט אַ שְׁטַארְקֶע חֵשֶׁק צוּ וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער איד וֶוען מֶען זֶעט צוּ וָואס דֶער צַדִּיק הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען דוּרְךְ דֶעם וָואס עֶר אִיז בֵּייגֶעשְׁטַאנֶען אַלֶע זַיינֶע נִסְיוֹנוֹת, אוּן מֶען וִויל אוֹיךְ וֶוערְן אַ צַדִּיק.

מוֹהֲרָא"שׁ דֶערְצֵיילְט (סֵפֶר פְּעוּלַּת הַצַּדִּיק, אוֹת כו) אַז דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן צוּ אַלְטֶע עֶלְטֶערְן, זַיין פָּאטֶער רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אִיז אַלְט גֶעוֶוען הוּנְדֶערְט יָאר אוּן זַיין מַאמֶע שָׂרָה אִיז שׁוֹין אוֹיךְ גֶעוֶוען זֵייעֶר אַלְט; זַיין מַאמֶע אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן גְלַייךְ וֶוען זִי הָאט גֶעבּוֹירְן דֶעם הֵיילִיג קִינְד יִשְׂרָאלִיק, שְׁפֶּעטֶער וֶוען דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז אַלְט גֶעוֶוען פִינְף יָאר הָאט אִים זַיין טַאטֶע גֶערוּפְן צוּ זִיךְ אוּן אִים גֶעזָאגְט בְּזֶה הַלָּשׁוֹן: "יִשְׂרָאלִיק! אִיךְ גֵיי יֶעצְט אַוֶועק פוּן דִי וֶועלְט - כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ, גֶעדֶענְק אָבֶּער אַז דוּ בִּיסְט קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט דִיר, בַּיי דִיר אוּן נֶעבְּן דִיר - זָאלְסְט נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פוּן קֵיינֶעם", אוּן מִיט דִי וֶוערְטֶער אִיז עֶר נִפְטָר גֶעוָוארְן.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז אוֹיסְגֶעוַואקְסְן אֵיינֶער אַלֵיין אִין אַ גְרוֹיסֶע וֶועלְט, אָבֶּער עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶעדֶענְקְט זַיין טַאטֶע'ס לֶעצְטֶע וֶוערְטֶער: "גֶעדֶענְק דוּ בִּיסְט קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט דִיר, בַּיי דִיר אוּן נֶעבְּן דִיר - זָאלְסְט נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פוּן קֵיינֶעם"; מִיט דִי וֶוערְטֶער הָאט עֶר גֶעלֶעבְּט אוּן הָאט דָאס אוֹיסְגֶעפִירְט לְמַעֲשֶׂה, וָואס עֶר הָאט נָאר גֶעדַארְפְט הָאט עֶר גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. בִּיז אֵיינְמָאל הָאט עֶר שְׁפַּאצִירְט אִין וַואלְד בִּשְׁעַת עֶר הָאט גֶעזִינְגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִינְמִיטְן זֶעט עֶר וִוי עֶס קוּמְט צוּ גֵיין אַ מֶענְטְשׁ אוּן פְרֶעגְט אִים: "וָואס טוּסְטוּ דָא אַלֵיין אִין וַואלְד?" רוּפְט עֶר זִיךְ אָן צוּ אִים: "אִיךְ בִּין נִישְׁט אַלֵיין, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא מִיט מִיר", רוּפְט זִיךְ אָן דֶער מֶענְטְשׁ: "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט דִיר? דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָאךְ אוֹיבְן אִין הִימְל, עֶר אִיז זֵייעֶר הוֹיךְ, עֶר הָאט אִיבֶּער גֶעלָאזְט דִי וֶועלְט", אוּן עֶר לֵייגְט צוּ אַז עֶס אִיז אַ בְּפֵירוּשׁ'עֶ פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל ח, יב): "עָזַב ה' אֶת הָאָרֶץ". (וָואס בֶּאֱמֶת שְׁטֵייט דָארְט אַז מֶען זָאל נִישְׁט זָאגְן אַזוֹי וִוי דִי וָואס זָאגְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זֶעט נִישְׁט וָואס מֶען טוּט אִין דִי פִינְסְטֶערְנִישׁ, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אוּנְז פַארְלָאזְט).

דֶער מֶענְטְשׁ הָאט וַוייטֶער מַמְשִׁיךְ גֶעוֶוען צוּ רֶעדְן צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב קֶעגְן דִי אֱמוּנָה, הָאט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב גֶעכַאפְּט אַ צְוַוייג פוּן דֶער עֶרְד אוּן אִים אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ שְׁלָאגְן, אוּן בִּשְׁעַת עֶר הָאט גֶעשְׁלָאגְן דֶעם אַלְטְן נַאר הָאט עֶר גֶעשְׁרִיגְן דֶעם פָּסוּק (תְּהִלִּים צב, י): "יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן", פְּלוּצְלִינְג זֶעט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב ווִי דֶער מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט דָא, דֶער מֶענְטְשׁ אִיז פָּשׁוּט גֶעוֶוען אַן אוֹיג פַארְבְּלֶענְדֶענִישׁ פוּנֶעם סַמֶ"ךְ מֶ"ם; פוּן דֶעמָאלְט אִיז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ גֶעוָוארְן נָאךְ שְׁטֶערְקֶער אִין דִי אֱמוּנָה, עֶר הָאט גֶעזֶען ווִי דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם ווִיל אִים אַיינְרֶעדְן צוּ טְרַאכְטְן קֶעגְן דִי אֱמוּנָה הָאט עֶר זִיךְ נָאךְ אַסַאךְ מֶער גֶעשְׁטַארְקְט.

דִי מַעֲשֶׂה הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעהֶערְט וֶוען עֶר אִיז נָאךְ גֶעוֶוען אַ קְלֵיין קִינְד. וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט גֶעהֶערְט דִי מַעֲשֶׂה אִיז אַרַיין אִין אִים אַ מוֹרָא'דִיגֶע חֵשֶׁק צוּ וֶוערְן אַ צַדִּיק, עֶר הָאט אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ טְרַאכְטְן: 'גֶעוַואלְד! אִיךְ ווִיל אוֹיךְ זַיין אַ צַדִּיק! אֶפְשָׁר אַז אִיךְ וֶועל דָאס נָאכְטוּן, אִיךְ וֶועל אָנְהֵייבְּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶועל אִיךְ אוֹיךְ וֶוערְן אַ צַדִּיק?' דֶער רֶבִּי אִיז גְלַייךְ אַרוֹיס פוּן שְׁטוּבּ אוּן גֶעגַאנְגֶען צוּם צִיּוּן פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב אוּן גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶער: **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ ווִיל אוֹיךְ זַיין אַ צַדִּיק, אִיךְ ווִיל אוֹיךְ זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד וְכוּ' וְכוּ'"**. בִּיז דֶער רֶבִּי הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ וָואס עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען.

עֶס אִיז דָא נָאךְ נֻסְחָאוֹת אִין דִי מַעֲשֶׂה; עֶס אִיז דָא וָואס זָאגְן אַז קוֹדֶם אִיז זַיין טַאטֶע רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אַוֶועק פוּן דִי וֶועלְט אוּן נָאכְדֶעם זַיין מַאמֶע, אָבֶער בַּיי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אִיז מְקוּבָּל דִי מַעֲשֶׂה אַזוֹי ווִי מוֹהֲרַ"אשׁ פַארְצֵיילְט דָאס.

דֶער עִיקָר זָאלְסְטוּ אוֹיסְלֶערְנֶען דִי קִינְדֶער וָואס מֶען זָאל אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן דִי מַעֲשֶׂה; אֵיינְס, מֶען זָאל שְׁטֶענְדִיג גֶעדֶענְקֶען אוּן ווִיסְן אַז מֶען אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, נָאר מֶען אִיז אַלְץ אַרוּם גֶענוּמֶען מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן וָואס מֶען ווִיל זָאל מֶען נָאר בֶּעטְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. צְוֵוייטְנְס, זָאלְסְט אַרַיין לֵייגְן אִין דִי קִינְדֶער אַז זֵיי זָאלְן נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן וֶוען מֶען הֶערְט רֶעדְן קֶעגְן דִי אֱמוּנָה, מֶען זָאל שְׁרֵייעֶן דֶעם פָּסוּק (תְּהִלִּים צב, י): "יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן", בִּיז מֶען וֶוערְט פָּטוּר פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

קֶענֶען אוֹיךְ פָּשׁוּט'עֶ מֶענְטְשְׁן מְלַמֵּד זְכוּת אוֹיף אִידְן?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

וֶוען מֶען רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶעג מֶען דֶעמָאלְט אוֹיךְ מְלַמֵּד זְכוּת זַיין אוֹיף אִידְן? וְוי לְמָשָׁל זָאגְן פַאר'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז אִידְן זֶענֶען בֶּאֱמֶת גוּט נָאר עֶס אִיז דָא זֵייעֶר שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת?

צַדִּיקִים פְלֶעגְן דָאךְ אַזוֹי רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיךְ וְויל אָבֶּער וִויסְן אוֹיבּ פָּשׁוּט'עֶ מֶענְטְשְׁן קֶענֶען דָאס אוֹיךְ זָאגְן, אוּן עֶס הֶעלְפְט עֶפֶּעס מֶער פוּן סְתָּם תְּפִלָּה, אָדֶער אִיז דָאס נָאר אַן עֲבוֹדָה פוּן צַדִּיקִים?

יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר אַלֶע שִׁיעוּרִים.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פַּרְשַׁת קֹרַח, כ"ט סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

מֶען זֶעט אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע זַאךְ, וֶוען עֶס קוּמְט צוּ בֶּעטְן פַאר אִידְן עֶס זָאל זֵיי זַיין גוּט, וֶוען עֶס קוּמְט צוּ רֶעדְן גוּטְס אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער, מְלַמֵּד זְכוּת זַיין אוֹיף זֵיי - דֶעמָאלְט הָאט מֶען מוֹרָא אוֹיבּ מֶען אִיז גֶעמַאכְט פַאר דֶעם, מֶען טְרַאכְט אוֹיבּ מֶען מֶעג רֶעדְן, אֶפְשָׁר אִיז דָאס נָאר פַאר צַדִּיקִים, נָאר צַדִּיקִים רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן גוּטְס אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער; ווִידֶער דִי וָואס זֶענֶען מְקַטְרֵג אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער, זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין בִּלְבּוּלִים אוֹיבּ דָאס אִיז גֶעמַאכְט פַאר זֵיי וְכוּ' וְכוּ'.

דוּ פְרֶעגְסְט אוֹיבּ דָאס אִיז גֶעמַאכְט פַאר פָּשׁוּט'עֶ אִידְן אָדֶער דָאס אִיז אַן עֲבוֹדָה פוּן צַדִּיקִים; ווִיסְן זָאלְסְטוּ אַז בַּיי דִי וֶועלְט קוּקְט מֶען אָן דִי גַאנְצֶע זַאךְ פוּן הִתְבּוֹדְדוּת וְוי אַ זַאךְ וָואס גֶעהֶערְט פַאר צַדִּיקִים. מֶען דֶערְצֵיילְט מַעֲשִׂיּוֹת וְוי מֶען פְלֶעגְט הֶערְן צַדִּיקִים רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען הָאט גֶעהֶערְט וְוי צַדִּיקִים בֶּעטְן אוֹיף עֶסְן, אוֹיף אַ דִינְסְט, אוֹיף אַ הוֹיז וְכוּ' וְכוּ'. מֶען שְׁטֶעלְט נִישְׁט צַאם אַז אוּנְז פָּשׁוּט'עֶ מֶענְטְשְׁן קֶענֶען דָאס אוֹיךְ טוּן אוּן דַארְפְן דָאס טוּן; דָאס טוּט דֶער רֶבִּי, דֶער רֶבִּי נֶעמְט עֲבוֹדוֹת וָואס זֶעט אוֹיס וְוי דָאס אִיז נָאר פַאר גְרוֹיסֶע מֶענְטְשְׁן אוּן עֶר בְּרֶענְגְט אוּנְז צוּ צוּ דֶעם; דֶער רֶבִּי בְּרֶענְגְט אוּנְז צוּ אַז מִיר זָאלְן

שְׁפִּירְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן מִיר זָאלְן רֶעדְן צוּ אִים אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט צוּ אַ גוּטֶער פְרַיינְט.

וֶוען רֶבִּי נָתָן אִיז מְקוּרָב גֶעוָוארְן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אִיז עֶר גֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן אוּן אִים דֶערְצֵיילְט אַלֶעס וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף אִים וְכוּ' וְכוּ', הָאט אִים דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט: "נָתָן, קוּם אַבִּיסְל שְׁפַּאצִירְן". אַזוֹי גֵייעֶנְדִיג הָאט דֶער רֶבִּי אַרוֹיף גֶעלֵייגְט זַיין הַאנְט אוֹיף רֶבִּי נָתָן'ס אַקֶסְל אוּן אִים גֶעזָאגְט אַפָּאר וֶוערְטֶער וָואס דִי פָּאר וֶוערְטֶער הָאט גֶעטוֹישְׁט רֶבִּי נָתָן'ס גַאנְצֶע לֶעבְן, דֶער רֶבִּי הָאט אִים גֶעזָאגְט: "אוּן וַוייטֶער אִיז גוּט אַז מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּ אַ גוּטֶער פְרַיינְט"; דֶער רֶבִּי הָאט אִים דֶעמָאלְט מְגַלֶּה גֶעוֶוען דָאס עִנְיָן פוּן הִתְבּוֹדְדוּת, אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף זַיין שְׁפְּרַאךְ וָואס עֶר אִיז צוּגֶעוואוֹינְט צוּ רֶעדְן אוּן אִים אַלֶעס דֶערְצֵיילְן, עֶר זָאל גָארְנִישְׁט פַארְהוֹילְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט פַאר רֶבִּי נָתָן אַז אוֹיב עֶר וֶועט זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען זִיךְ צוּ פִירְן מִיט דִי הַנְהָגָה וֶועט אִים אַלֶעס גֵיין גְרִינְגֶער אוּן עֶר וֶועט הָאבְן אַ זִיס לֶעבְן.

רֶבִּי נָתָן זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה הָאט שְׁפֶּעטֶער דֶערְצֵיילְט: "וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט אַרוֹיף גֶעלֵייגְט זַיין הַאנְט אוֹיף מַיין אַקֶסְל אוּן מִיר גֶעזָאגְט דִי וֶוערְטֶער: 'אוּן וַוייטֶער אִיז גוּט אַז מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּ אַ גוּטֶער פְרַיינְט', הָאב אִיךְ פַארְשְׁטַאנֶען אַז אִיךְ בִּין שׁוֹין אַ גֶעהָאלְפֶענֶער, וַוייל וָואס עֶס זָאל נָאר נִישְׁט אַרִיבֶּער גֵיין אוֹיף מִיר וֶועל אִיךְ זִיךְ נִישְׁט פַארְלִירְן, נָאר גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן אִים אַלֶעס דֶערְצֵיילְן".

וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס אִיז זִיךְ מִתְבּוֹדֵד, עֶר בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר זִיךְ אוּן פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער; עֶר טַעֲנָה'ט מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר זִיךְ אוּן פַאר אַנְדֶערֶע, עֶר זָאגְט: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם נִישְׁט דָא אַזַא שֵׁיינֶע פָאלְק וִוי דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער, נִישְׁט דָא אַזַא הֵיילִיגֶע פָאלְק וִוי דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער; דָאס וָואס אִידִישֶׁע קִינְדֶער פַאלְן אַרָאפּ אִין עֲבֵירוֹת דָאס אִיז נִישְׁט אַז זֵיי ווילְן דָאס, נָאר דָאס אִיז פוּנֶעם יֵצֶר הָרָע. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם לֵייז אוּנְז אוֹיס פוּן דֶעם בִּיטֶערְן גָלוּת, מִיר זֶענֶען אוֹיסְגֶעמִישְׁט צְוִוישְׁן גוֹיִם – דָאס מַאכְט אַז מִיר זָאלְן אַרַיינְפַאלְן אִין נִישְׁט גוּטֶע זַאכְן, מִיר זֶענֶען גֶעפִינְדְן אִין דִי הֶענְט פוּנֶעם יֵצֶר הָרָע, אָבֶּער עֶכְט ווילְן

מִיר אַלֶע זַיין גוּט".

דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז פָארְגֶעהאלְטְן אוּן גֶעפְרֶעגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן ע): "הֲיִתָּכֵן שֶׁאָנוּ מַנִּיחִין אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְיַחֲשֹׁב לִגְזֹר גְּזֵרוֹת בָּעוֹלָם?" הֲיִתָּכֵן מִיר לָאזְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מַאכְן גְזֵירוֹת אוֹיף דִי וֶועלְט; מִיר דַארְפְן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל רַחְמָנוּת הָאבְן אוֹיף אוּנְז. וַוייל וֶוען אַ מֶענְטְשׁ בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן זָאל רַחְמָנוּת הָאבְן אוֹיף אִים, עֶר שְׁרֵייט: "**אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיךְ וִויל זַיין גוּט, אִיךְ וִויל זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד**", לָאזְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אָפּ כִּבְיָכוֹל אַלֶע גְזֵירוֹת אוּן הֶערְט אוֹיס דֶעם מֶענְטְשׁ וִוי עֶר וֵויינְט צוּ אִים. דֶערִיבֶּער זָאגְן דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים (יוֹמָא פו:): "רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה - שֶׁבִּשְׁבִיל יָחִיד שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה מוֹחֲלִין לְכָל הָעוֹלָם כּוּלוֹ", תְּשׁוּבָה אִיז אַזוֹי גְרוֹיס, אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ טוּט תְּשׁוּבָה אִיז מֶען אִים מוֹחֵל אוּן מֶען אִיז מוֹחֵל פַאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט; וַוייל דֶער מֶענְטְשׁ זָאגְט פַאר'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן: "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ וִויל זַיין גוּט, קוּק נִישְׁט אוֹיף דֶעם וָואס אִיךְ פַאל אַרָאפּ, אוּן אַזוֹי וִוי אִיךְ וִויל זַיין גוּט אַזוֹי וִוילְן אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער זַיין גוּט, יֶעדֶער אֵיינֶער וִויל זַיין עֶרְלִיךְ נָאר יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט זַיינֶע נִסְיוֹנוֹת**"; וֶוען אַ מֶענְטְשׁ טַעֲנָה'ט אוֹיף דֶעם וֶועג אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער מוֹחֵל אַלֶע עֲבֵירוֹת פַאר אִים אוּן פַאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

פַארְוָואס אִיז מֶען נָאכְלֶץ אַזוֹי שְׁטַארְק קֶעגְן מוֹהֲרָא"ש?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

צוּם עֶרְשְׁט מוּז אִיךְ זִיךְ בַּאדַאנְקֶען פַאר דִי גֶעוַואלְדִיגֶע שִׁיעוּרִים וָואס גֶעבְּן מִיר אַזוֹיפִיל חִיזוּק. אוֹיךְ וִויל אִיךְ דֶערְצֵיילְן אַז אֵיין טָאג לֶעצְטְנְס אִיז גֶעוֶוען גָאר שְׁטַארְק הֵייס דָא אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן אִיךְ הָאבּ גֶעקְלֶערְט אוֹיבּ אִיךְ זָאל יָא גֵיין הַפָּצָה אָדֶער נִישְׁט, פּוּנְקְט דֶעמָאלְט הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט אַ שִׁיעוּר אוּן אִינְמִיטְן הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶערֶעדְט אִיבֶּער דִי חֲשִׁיבוּת פוּן אַ מֵפִיץ אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶעדְרִיקְט, "אַמָאל קֶען אַ מֵפִיץ זַיין פוֹיל, אוּן טְרַאכְטְן 'הַיינְט אִיז צוּ הֵייס, אִיךְ וֶועל שׁוֹין גֵיין מָארְגְן'", דָאס אִיז מִיר גֶעוֶוען וִוי אַ צֵייכְן פוּן הִימְל אוּן אִיךְ בִּין בָּרוּךְ הַשֵּׁם גֶעגַאנְגֶען הַפָּצָה טְרָאץ דִי שְׁרֶעקְלִיכֶע הִיצְן.

איך האב געוואלט פרעגן איבער דעם וואס מען זעט לעצטנס אז עס עפענען זיך פילע ברסלב'ע שולן אין אמעריקע, אין אלע שטעט, אבער פון דעסט וועגן איז נאכאלץ דא א שטארקע התנגדות קעגן היכל הקודש, מען לאזט נישט אריין דארט די ספרים פון מוהרא"ש און די ברסלב'ע גליונות.

איר זענט דאך באקאנט מיט די ברסלב'ע חסידים דארט, פארוואס איז דאס אזוי? פארוואס זאל מען אין ברסלב זיין אזוי שטארק קעגן היכל הקודש?

יישר כח

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת קֹרַח, א' דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דוּ קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט פָארְשְׁטֶעלְן דָאס גְרוֹיסְקַייט פוּן עוֹסֵק זַיין אִין הֲפָצָה; פַארְשְׁפְּרֵייטְן פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער דִי זִיסֶע עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן, זֵיי וַוייזְן דִי רַחְמָנוּת פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וְוי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וַוארְט מֶען זָאל תְּשׁוּבָה טוּן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט זֵייעֶר לִיבּ אַ מֶענְטְשׁ וָואס בְּרֶענְגְט צוּרִיק זַיינֶע קִינְדֶער צוּ אִים; שְׁטֶעל זִיךְ פָאר אַז דוּ הָאסְט אַ זוּן וָואס רֶעדְט מֶער נִישְׁט מִיט דִיר, עֶר אִיז אַנְטְלָאפְן פוּן שְׁטוּבּ, עֶר דְרֵייְדט זִיךְ מִיט נִישְׁט גוּטֶע מֶענְטְשְׁן אוּן עֶר פַאלְט נֶעבֶּעךְ אַרָאפּ אִין עֲבֵירוֹת - וְוי דָאס רַייסְט בַּיים הַארְץ, אוּן עֶס קוּמְט אֵיינֶער אוּן הֵייבְּט אָן רֶעדְן צוּ דַיין זוּן, עֶר בְּרֶענְגְט אִים סְפָרִים, קוּנְטְרֵסִים אוּן נִיגוּנִים פוּן תְּשׁוּבָה, עֶר אִיז אִים מְחַזֵק צוּרִיק צוּ קוּמֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן שָׁלוֹם מַאכְן מִיט דִיר, וְוי אַזוֹי וָואלְסְטוּ גֶעקוּקְט אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ - וְוי אַ שְׁנָארֶער? וְוי אַ בַּטְלָן? דוּ וָואלְסְט דָאךְ דֶעם מֶענְטְשׁ גֶעקוּשְׁט אוּן גֶעהַאלְזְט, עֶר וָואלְט גֶעהַאט בַּיי דִיר אָן אָפֶענֶעם טִיר...

מוֹהֲרַא"שׁ דֶערְצֵיילְט, וֶוען דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק רֶבִּי יִצְחָק מְדְרָאבִּיטְשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן אִיז אִים רַשִׁ"י הַקָדוֹשׁ אַנְטְקֶעגְן גֶעקוּמֶען אוֹיבְן אִין הִימְל אוּן אִים גֶעפְרֶעגְט: "וָואס פַאר אַ גוּטֶע מַעֲשִׂים טוּט דַיין זוּן רֶבִּי מִיכֶעלֶע זְלָאטְשׁוּבֶער, אַז דָא אִין הִימְל מַאכְט מֶען פוּן אִים אַזַא רַעשׁ?" הָאט דֶער טַאטֶע - רֶבִּי יִצְחָק מְדְרָאבִּיטְשׁ אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט: "עֶר לֵייגְט אַרַיין כּוֹחוֹת אִינֶעם

דַאוֶועֶנֶען וְכוּ'", הָאט אִים רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ גֶעזָאגְט: "פַאר דֶעם אַלֵיינְס וָואלְט מֶען נִישְׁט גֶעמַאכְט אַזַא רַעַשׁ דָא אִין הִימְל פוּן אִים; אַסַאךְ צַדִּיקִים לֵייגְן אַרַיין כּוֹחוֹת אִינֶעם דַאוֶועֶנֶען אוּן מֶען מַאכְט נִישְׁט אַזַא גְרוֹיסֶע עֵסֶק פוּן זֵיי", הָאט דֶער טַאטֶע וַוייטֶער גֶעזָאגְט: "עֶר לֶערְנְט זֵייעֶר פְלַייסִיג", הָאט אִים רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ גֶעעֶנְטְפֶערְט: "דָאס קֶען אוֹיךְ נִישְׁט זַיין דִי סִיבָּה, וַוייל אַסַאךְ צַדִּיקִים לֶערְנֶען פְלַייסִיג דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן פַאר דֶעם אַלֵיין רַעַשׁ'ט זִיךְ נָאךְ נִישְׁט", הָאט עֶר גֶעזָאגְט: "צוּלִיבּ זַיין חֶסֶד אוּן צְדָקָה וְכוּ'", הָאט רַשִׁ"י נָאךְ אַלְץ נִישְׁט מַסְכִּים גֶעוֶועןן, בִּיז רֶבִּי יִצְחָק מְדְרָאבִּיטְשׁ הָאט אִים גֶעזָאגְט: "אֶפְשָׁר וַוייל עֶר בְּרֶענְגְט צוּרִיק מֶענְטְשְׁן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן? עֶר אִיז עוֹסֵק אִין דֶעם זֵייעֶר שְׁטַארְק", הָאט רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ גֶעזָאגְט: "הַיְינוּ דְּאַהֲנֵי לֵיהּ, יֶעצְט פַארְשְׁטֵיי אִיךְ שׁוֹין פַארְוָואס עֶס רַעַשׁ'ט זִיךְ פוּן אִים".

בְּנוֹגֵעַ דִי מַחֲלֹקֶת אוֹיף מוֹהֲרַא"שׁ וְכוּ'; דֶער רֶבִּי הָאט שׁוֹין גֶעעֶנְטְפֶערְט אוּן גֶעזָאגְט פַארְוָואס מֶען לַאכְט אוּן מֶען שְׁפֶּעט פוּן אִים. דֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט (סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז', מִזְּבוּב וְעַכְבִּישׁ) אַז פַאר זַיין נְשָׁמָה אִיז אַרָאפּ גֶעקוּמֶען אוֹיף דִי וֶועלְט, הָאט דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם גֶעשְׁרִיגְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אוֹיבּ דִי נְשָׁמָה קוּמְט אַרָאפּ אוֹיף דִי וֶועלְט, פַארְוָואס הָאסְטוּ מִיר בַּאשַׁאפְן?" הָאט מֶען אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט: "דִי נְשָׁמָה מוּז אַרָאפּ קוּמֶען אוֹיף דִי וֶועלְט, דוּ גֵיי גֶעבּ זִיךְ אַן עֵצָה". אִיז עֶר אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען אוּן שְׁפֶּעטֶער אִיז עֶר צוּרִיק גֶעקוּמֶען מִיט אַן אַלְטִיטְשְׁקֶן אַן אַיינְגֶעבּוֹיגֶענֶעם, זֵיי הָאבְּן גֶעלַאכְט אוּן גֶעזָאגְט: "דֶער נְשָׁמָה קֶען שׁוֹין אַרָאפּ גֵיין, מִיר הָאבְּן שׁוֹין אַן עֵצָה"; דָאס אִיז דֶער תֵּירוּץ, אַז עֶס אִיז דָא אַ צַדִּיק וָואס הָאט אַ כֹּחַ צוּרִיק צוּ בְּרֶענְגֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר אִיז בְּכֹחַ צוּ בְּרֶענְגֶען דִי גְאוּלָּה שְׁלֵימָה - קוּמְט דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם אוּן מַאכְט לֵיצָנוּת כְּדֵי אַז מֶענְטְשְׁן זָאלְן נִישְׁט נֶעמֶען דִי סְפָרִים.

מִיר דַארְפְן זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין פוּן דֶעם, מִיר דַארְפְן גֵיין אִין דִי פִּיס טְרִיט פוּן מוֹהֲרַא"שׁ וָואס הָאט נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף קֵיינֶעם נָאר עֶר הָאט זַיין גַאנְץ לֶעבְּן פַארְשְׁפְּרֵייט אֱמוּנָה פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער; עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט צוּלִיבּ דִי לַאכֶערַייעֶן אוּן דָאס חוֹזֵק מַאכְן, וַוייל אִין דִי צַייט וָואס דֶער וָואס פַארְרוּפְט זִיךְ עֶכְטֶער בְּרֶסְלֶבֶ'עֶר וִויל נִישְׁט נֶעמֶען דִי סְפָרִים אוּן הֵייבְּט אָן פְרֶעגְן קַשְׁיוֹת אוּן שְׁאֵלוֹת - קֶען מֶען מְזַכֶּה זַיין צֶענְדְלִיגֶער מֶענְטְשְׁן, זֵיי צוּרִיק בְּרֶענְגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

לֵיצָנוּת אִיז גֶעוֶוען אַלֶע יָארְן, פוּן אַלֶע צַדִיקִים הָאט מֶען גֶעשְׁפֶּעט; חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת ב, ג): "אֵין לְךָ דוֹר שֶׁאֵין בּוֹ לֵיצָנִים", אִין יֶעדֶער דוֹר זֶענֶען דָא לֵיצָנִים. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן שצז): נָאכְדֶעם וָואס דִי תּוֹרָה דֶערְצֵיילְט דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ, זָאגְט דֶער פָּסוּק (דִּבְרֵי הַיָּמִים ב לב, א): "אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סַנְחֵרִיב", זֶעט מֶען פוּן דֶעם אַז עֶס קֶען זַיין אַ צַדִיק אַזוֹי גְרוֹיס וִוי חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ, וָואס דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (סַנְהֶדְרִין צד:) אַז עֶר הָאט אַרַיין גֶעבְּרֶענְגְט לִימוּד הַתּוֹרָה אִין אַלֶע אִידְן, אַזוֹי וַוייט אַז קְלֵיינֶע קִינְדֶער זֶענֶען גֶעוֶוען בַּאקַאנְט אִין אַלֶע הֲלָכוֹת פוּן טוּמְאָה וְטָהֳרָה, נָאךְ זָאגְן חֲזַ"ל (שָׁם, צד.) אַז חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ אִיז גֶעוֶוען אַזוֹי גְרוֹיס אַז עֶר וָואלְט וֶוען גֶעדַארְפְט זַיין מָשִׁיחַ צִדְקֵינוּ, מִיט דֶעם אַלֶעם זָאגְט דִי תּוֹרָה: "אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סַנְחֵרִיב", הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט, אַז מֶען זֶעט פוּן דֶעם אַז נָאכְדֶעם וָואס עֶס זֶענֶען פַארְהַאן גְרוֹיסֶע צַדִיקִים וָואס קֶענֶען בְּרֶענְגֶען דִי גְאוּלָה קוּמְט סַנְחֵרִיב אוּן מַאכְט אַלֶעס חָרוּב.

דֶערִיבֶּער בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט וַוייטֶער עוֹסֵק זַיין אִין הֲפָצָה; גֵיי נִישְׁט אִין קַיין וִויכּוּחִים מִיט קֵיינֶעם, בִּפְרַט מִיט דִי וָואס רוּפְן זִיךְ עֶכְטֶע בְּרֶסְלֶב'עֶר. עֶס אִיז אַ שָׁאד דִי צַייט; אוּנְזֶער זַאךְ אִיז הֲפָצָה. דֶער רֶבִּי דֶערְצֵיילְט (סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ג): "מַעֲשֶׂה, אַמָאל אִיז גֶעוֶוען אַ חָכָם, פַאר זַיין טוֹיט הָאט עֶר גֶערוּפְן זַיינֶע קִינְדֶער אוּן זַיין מִשְׁפָּחָה, אוּן הָאט זֵיי גֶעלָאזְט צַוָואָה זֵיי זָאלְן אָנְטְרִינְקֶען בֵּיימֶער, אִיר מֶעגְט עוֹסֵק זַיין אִין אַנְדֶערֶע פַּרְנָסוֹת אוֹיךְ, נָאר דָאס זָאלְט אִיר זֶען שְׁטֶענְדִיג צוּ טוּן, אָנְטְרִינְקֶען בֵּיימֶער"; מוֹהֲרָא"שׁ אִיז מַסְבִּיר (סֵפֶר נַהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹן) אַז דֶער רֶבִּי בֶּעט אוּנְז מִיר זָאלְן מְקָרֵב זַיין מֶענְטְשְׁן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; אַ מֶענְטְשׁ אִיז צוּגֶעגְלִיכְן צוּ אַ בּוֹים, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", דָאס הָאט דֶער חָכָם גֶעבֶּעטְן זַיינֶע קִינְדֶער, זֵיי זָאלְן עוֹסֵק זַיין אוּן אָנְטְרִינְקֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער מִיט חִיזוּק אוּן עֵצוֹת זֵיי צוּ הֶעלְפְן וַואקְסְן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

ווי אַזוֹי זָאל אִיךְ זִיךְ מְסַדֵּר מִיט מַיינֶע שִׁיעוּרִים?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

צוּם עֶרְשְׁט אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר אַלֶע שִׁיעוּרִים, אִיךְ וָואלְט בֶּאֱמֶת גֶעדַארְפְט שְׁרַייבְּן אַ בַּאזוּנְדֶערֶע גַאנְצֶע בְּרִיוו נָאר צוּ דַאנְקֶען אוֹיף אַלֶעס וָואס אִיךְ בַּאקוּם פוּן דִי גֶעוָואלְדִיגֶע חִיזוּק שִׁיעוּרִים.

סְפֶּעצִיעֶל ווִיל אִיךְ זִיךְ בַּאדַאנְקֶען פַארְ'ן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד וָואס הָאט מִיר צוּגֶעבִּינְדְן צוּ דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אִיךְ לֶערְן יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל פוּן אַלֶע פוּפְצְן שִׁיעוּרִים וָואס מוֹהֲרַ"אשׁ הָאט אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט, אוֹיסֶער גְמָרָא וָואס אִיךְ לֶערְן יֶעדְן טָאג זִיבְּן בְּלַאט כְּדֵי צוּ קֶענֶען עֶנְדִיגְן יֶעדֶעס יָאר שַׁ"ס.

אִיךְ ווִיל אָבֶער ווִיסְן ווִי אַזוֹי זִיךְ מְסַדֵּר צוּ זַיין, ווִיפִיל און ווִי אַזוֹי צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶע שִׁיעוּר.

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת קֹרַח, א' דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

ווָאוֹיל אִיז דִיר אַז דוּ לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן, דוּ לֶערְנְסְט פְלַייסִיג דַיינֶע שִׁיעוּרִים בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה; דוּ לֶערְנְסְט אַבִּיסְל פוּן אַלֶע פוּפְצְן שִׁיעוּרִים פוּנֶעם סֵדֶר הַלִימוּד וָואס מוֹהֲרַ"אשׁ הָאט אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט אַז מֶען זָאל לֶערְנֶען:

1) דִי עֶרְשְׁטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְ'ן תַּרְגוּם אַיינְגֶעטֵיילְט לוֹיט דִי טֶעג פוּן דִי וָואךְ; זוּנְטָאג בִּיז שֵׁנִי, מָאנְטָאג בִּיז שְׁלִישִׁי און אַזוֹי וַוייטֶער.

2) דִי צְוֵוייטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל נַ"ךְ; דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז נַ"ךְ אִיז זַיין מוּסָר סֵפֶר, וֶוען מֶען לֶערְנְט נַ"ךְ וֶוערְט מֶען זֵייעֶר נִתְעוֹרֵר לִתְשׁוּבָה.

3) דִי דְרִיטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִשְׁנָיוֹת; מִשְׁנָיוֹת וַואשְׁט אוֹיס דִי נְשָׁמָה. עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פוּנֶעם הֵיילִיגְן מַהֲרַ"ם פַּאפִּירְשׁ (אוֹר צַדִּיקִים סִימָן כב, אוֹת יא): "טוֹב לִלְמוֹד מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם", עֶס אִיז זֵייעֶר גוּט מֶען זָאל יֶעדְן

טָאג לֶערְנֶען מִשְׁנָיוֹת, "וְאִם אֶפְשָׁר שֶׁיַּשְׁלִים ח"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם, נֶגֶד חַ"י עוֹלָמוֹת - מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים", און אוֹיבּ אֵיינֶער קֶען לֶערְנֶען אַכְצְן פְּרָקִים - אִיז זֵייעֶר גוּט, "יְהִי חֶלְקִי עִמּוֹ", אִיךְ ווִיל הָאבְּן אַ חֵלֶק מִיט אַזַא אֵיינֶעם, "כִּי הוּא תִּיקּוּן גָּדוֹל לִפְגַם הַבְּרִית, סוֹד אֵל חַי", וַוייל מִיט'ן לֶערְנֶען אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת אִיז מֶען מְתַקֵּן וָואס מֶען הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען אִין דִי חֵטְא פוּן פְּגַם הַבְּרִית רַחֲמָנָא לִצְלָן, "וְיֵשׁ לָהֶם גַּם כֵּן סְגוּלָה לַהֲרוֹג הַיֵּצֶר הָרָע", אוֹיךְ הָאט דָאס אַ סְגוּלָה צוּ הַרְגֶ'נֶען דֶעם יֵצֶר הָרָע, "גַּם סְגוּלָה לְהַמְשִׁיךְ נְשָׁמָה, שֶׁהִיא אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה", אוֹיךְ הָאט דָאס אַ סְגוּלָה צוּ בְּרֶענְגֶען אַ רֵיינֶע נְשָׁמָה אוֹיפְ'ן מֶענְטְשׁ.

4) דִי פֶערְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג גְמָרָא - תַּלְמוּד בַּבְלִי; לֶערְנֶען שַׁ"ס כְּסִדְרָן אַ בְּלַאט נָאךְ אַ בְּלַאט און נִישְׁט קוּקְן אוֹיבּ מֶען פַארְשְׁטֵייט אָדֶער נִישְׁט. דָאס מַאכְט לִיכְטִיג פַארְ'ן מֶענְטְשׁ; עֶס נֶעמְט אַרוֹיס דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן אַלֶע פִינְסְטֶערְנִישְׁן און עֶס פַארְבְּרֶענְט אַלֶע קְלִיפּוֹת וָואס מֶען הָאט בַּאשַׁאפְן פוּן עֲבֵירוֹת, אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריד): "תַּלְמוּד בְּגִימַטְרִיָּא אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמָהּ 'לִילִית', עַל כֵּן יֵשׁ כֹּחַ בְּלִמּוּד הַתַּלְמוּד לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ", 'תַּלְמוּד' בַּאטְרֶעפְט דִי זֶעלְבֶּע מִסְפָּר ווִי דֶער נָאמֶען פוּן דִי קְלִיפָּה וָואס מַאכְט אַ מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְן אִין פְּגַם הַבְּרִית, וֶוען מֶען לֶערְנְט גְמָרָא פַארְבְּרֶענְט מֶען דִי קְלִיפָּה; מֶען ווֶערְט רֵיין.

5) דִי פִיפְטֶע שִׁיעוּר אִיז תַּלְמוּד יְרוּשַׁלְמִי; וֶוען מֶען לֶערְנְט דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער מוֹחֵל אַלֶע עֲבֵירוֹת, אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה פֶּרֶק ד, הֲלָכָה ח): "כֵּיוָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עוֹל תּוֹרָה", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז מְקַבֵּל אוֹיף זִיךְ דֶעם עוֹל תּוֹרָה, עֶר לֶערְנְט תּוֹרָה יֶעדְן טָאג, זָאגְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, "מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילוּ לֹא חֲטָאתֶם מִיָּמֵיכֶם", רֶעכְן אִיךְ אִים כְּאִילוּ עֶר הָאט קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעזִינְדִיגְט.

6) דִי זֶעקְסְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען תּוֹסֶפְתָּא; מוֹהֲרָא"שׁ זָאגְט: "אַז מֶען לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַ בְּלַאט בַּ'בְלִי, אַ בְּלַאט יְ'רוּשַׁלְמִי און אַ פֶּרֶק תּ'וֹסֶפְתָּא - בּוֹיט מֶען זִיךְ אַ בַּי"ת נִצְחִי, אַן אֵייבִּיגֶע הוֹיז; דָאס ווֶעט מֶען מִיט נֶעמֶען אוֹיף יֶענֶע ווֶעלְט".

7) דִי זִיבֶּעטֶע שִׁיעוּר אִיז מֶדְרָשׁ רַבָּה; מוֹהֲרָא"שׁ פְלֶעגְט אוּנְז אַסַאךְ בֶּעטְן מִיר זָאלְן הָאבְּן שִׁיעוּרִים אִין מֶדְרָשׁ, דָאס בְּרֶענְגְט אַרַיין אַ שְׁטַארְקֶע גְלִיסְטֶענִישׁ צוּ וֶועלְן זַיין גוּט. אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (סִפְרֵי עֵקֶב יא, כב): "רְצוֹנְךָ לְהַכִּיר

אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם", ווילְסְט זיךְ בַּאקֶענֶען מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן? "לִמּוּד אַגָּדָה", לֶערְן אַגָּדָה.

8) די אַכְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען מֶדְרָשׁ תַּנְחוּמָא; בְּרֶסְלֶב'עֶ חֲסִידִים פְלֶעגְן לֶערְנֶען אַסַאךְ מֶדְרָשׁ. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעזָאגְט פַאר זַיין תַּלְמִיד רֶבִּי נַחְמָן טולְטְשִׁינֶער אַז עֶר זָאל לֶערְנֶען אַסַאךְ מֶדְרָשׁ, שְׁפֶּעטֶער וֶוען רֶבִּי נָתָן אִיז אַוֶועק פון דֶער וֶועלְט פְלֶעגְט רֶבִּי נַחְמָן טולְטְשִׁינֶער פָארְלֶערְנֶען מֶדְרָשׁ פַארְ'ן עוֹלָם; מֶענְטְשְׁן פְלֶעגְן זִיצְן שָׁעוֹת אויסְהֶערְנְדִיג ווִי שֵׁיין עֶר לֶערְנְט פָאר מֶדְרָשׁ. אַמָאל אִיז גֶעוֶוען דָארְט אַ גְרוֹיסֶער רָב און עֶר הָאט גֶעהֶערְט ווִי שֵׁיין רֶבִּי נַחְמָן טולְטְשִׁינֶער לֶערְנְט פָאר, ווִי עֶר נֶעמְט אַרוֹיס שֵׁיינֶע עֵצוֹת און חִיזוּק פון מֶדְרָשׁ, הָאט דֶער רָב גֶעפְרֶעגְט רֶבִּי נַחְמָן טולְטְשִׁינֶער: "אִיךְ הָאבּ דָאךְ אויךְ גֶעלֶערְנְט דֶעם שְׁטִיקֶל מֶדְרָשׁ, פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ נִישְׁט גֶעטְרָאפְן די שֵׁיינֶע שֵׂכֶל, עֵצוֹת און חִיזוּק אִין מֶדְרָשׁ?" הָאט אִים רֶבִּי נַחְמָן גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אִיךְ הָאבּ די הַקְדָּמוֹת פון מַיין רֶבִּי - רֶבִּי נָתָן און פון רֶבִּי'ן - דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, אַז מֶען לֶערְנְט מִיט די הַקְדָּמוֹת אִיז דָאס גָאר אַנְדֶערְשׁ".

9) די נַיינְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען רַמְבַּ"ם; מוֹהֲרַא"שׁ זָאגְט אַז רַמְבַּ"ם אִיז די רָאשֵׁי תֵּיבוֹת: "מְ'חַיֶּה מֵ'תִים בְּ'רַחֲמִים רַ'בִּים". ווַייל די סְפָרִים אִיז מַמָּשׁ מְחַיֶּ' מֵתִים, עֶס בְּרֶענְגְט אַרַיין אַ חַיּוּת אִינֶעם מֶענְטְשׁ, עֶס בְּרֶענְגְט אַרַיין יִרְאַת שָׁמַיִם.

10) די צֶענְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען טוּר.

11) די עֶלְפְטֶע שִׁיעוּר אִיז שֻׁלְחָן עָרוּךְ; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן כּט): "כָּל אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי מְחֻיָּב לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם פּוֹסְקִים, וְלֹא יַעֲבֹר", יֶעדֶער אִיד אִיז מְחוּיָב צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג הֲלָכוֹת, "וְאִם הוּא אָנוּס וְאֵין לוֹ פְּנַאי, יִלְמַד עַל כָּל פָּנִים אֵיזֶה סְעִיף 'שֻׁלְחָן עָרוּךְ' בְּאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁהוּא, אֲפִילוּ שֶׁלֹּא בִּמְקוֹמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד עַתָּה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ", אוֹיבּ מֶען הָאט נִישְׁט קַיין צַייט וְכוּ' זָאל מֶען לֶערְנֶען אַן הַלָכָה, אֲפִילוּ נִישְׁט כְּסִדְרָן וואוּ מֶען הַאלְט וְכוּ', "כִּי צָרִיךְ לִלְמֹד אֵיזֶה דִּין בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו", ווַייל מֶען אִיז מְחוּיָב צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג הַלָכָה.

12) די צְוֶועלְפְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (עַיֵּין שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קח).

13) די דְרַייצְנְטֶע שִׁיעוּר - מֶען זָאל לֶערְנֶען תִּיקוּנֵי זוֹהַר; דֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעלֶערְנְט תִּיקוּנֵי זוֹהַר. נִישְׁט נָאר חוֹדֶשׁ אֱלוּל, נָאר אַ גַאנְץ יָאר פְּלֶעגְט דֶער רֶבִּי אַסַאךְ לֶערְנֶען תִּקוּנֵי זוֹהַר; דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קכח) אַז אַלֶע חָכְמוֹת פוּן דִי וֶועלְט לִיגְט אִין סֵפֶר הַתִּקוּנִים.

14) די פֶערְצְנְטֶע שִׁיעוּר אִיז לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן שמט): "שֶׁיְּכוֹלִין לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה בַּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר עַל יְדֵי לִמּוּד הַסֵּפֶר שֶׁלּוֹ", מֶען קֶען וֶוערְן אַן אֱמֶת'עֶר בַּעַל תְּשׁוּבָה אַז מֶען לֶערְנְט זַיין סֵפֶר לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, "וְאָמַר, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשֵׁב וְיַעֲסֹק בִּסְפָרָיו רַק בְּלִי קִנְטוּר וְנִצָּחוֹן, וְיִסְתַּכֵּל בּוֹ בֶּאֱמֶת, אָז בְּוַדַּאי יִהְיוּ נִבְקָעִין אֶצְלוֹ כָּל גִּידֵי קַשְׁיוּת לְבָבוֹ, וְאָמַר בְּזוּ הַלָּשׁוֹן: 'סֶע וֶועט אִים אַלֶע אָדֶערְן טְרֶענֶען'"; וֶוער עֶס וֶועט לֶערְנֶען זַיין סֵפֶר מִיט אַן אֱמֶת וֶועט זִיךְ אִים עֶפֶענֶען אַלֶע פַארְשְׁטָאפְּטֶע אָדֶערְן, עֶר וֶועט וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

15) די פוּפְצְנְטֶע שִׁיעוּר אִיז לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת; וַוייל נָאר מִיט רֶבִּי נָתָן פַארְשְׁטֵייעֶן מִיר וָואס דֶער רֶבִּי לֶערְנְט אוּנְז, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "קֵיינֶער פַארְשְׁטֵייט מִיר נִישְׁט - נָאר רֶבִּי נָתָן, אוּן רֶבִּי נַפְתָּלִי אַבִּיסְל".

16) יֶעצְט אַז מִיר הָאבְּן אֲשֶׁר בַּנַּחַל הָאבְּן מִיר זֶעכְצְן שִׁיעוּרִים, מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל אֲשֶׁר בַּנַּחַל; דָאס פְלַאמְט אוֹיף דָאס הַארְץ. דֶער סֵפֶר אֲשֶׁר בַּנַּחַל אִיז מְחַזֵק יֶעדְן אֵיינֶעם; אִין וָואס פַאר אַ מַצָּב מֶען גֶעפִוּנְט זִיךְ נָאר - הֵייבְּט עֶס אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ אוּן אִיז אִים מְחַזֵק.

בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן זָאלְסְט וִויסְן וִויפִיל צוּ לֶערְנֶען פוּן יֶעדֶע לִימּוּד; תְּפִלָּה וַוייזְט פַאר'ן מֶענְטְשׁ וָואס צוּ טוּן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וָואס קֶענֶען מִיר טוּן גֶעהָאלְפְן צוּ וֶוערְן מִיט קִינְדֶער?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אַ גְרוֹיסְן יִישַׁר כֹּחַ פַאר דִי הֶערְלִיכֶע שִׁיעוּרִים וָואס זֶענֶען מִיר שְׁטַארְק מְחַזֵק, בִּפְרַט אִין דֶעם עִנְיָן פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אִיךְ הָאבּ בָּרוּךְ הַשֵּׁם פֵיין חֲתוּנָה גֶעהַאט שׁוֹין פַאר כִּמְעַט פִינְף יָאר, אָבֶער דֶערְוַוייל הָאבְּן מִיר נָאכְנִישְׁט זוֹכֶה גֶעוֶועןצוּ קִינְדֶער. מִיר גֶעבְּן נִישְׁט אוֹיף, מִיר זֶענֶען זִיךְ מְחַזֵּק מִיט אֱמוּנָה אוּן תְּפִלָּה, אָבֶער צוּמָאל שְׁפִּיר אִיךְ וִוי עֶס רוּקְט זִיךְ אַ חוֹדֶשׁ נָאךְ אַ חוֹדֶשׁ, אַ יָאר נָאךְ אַ יָאר, אוּן דִי יְשׁוּעָה אִיז נָאכְנִישְׁט דָא. מִיט וָואס קֶען אִיךְ זִיךְ מְחַזֵּק זַיין? אוּן אֶפְשָׁר פֶעלְט אוֹיס צוּ טוּן עֶפֶּעס אַ סְגוּלָה צוּ בְּרֶענְגֶען נֶענְטֶער דִי יְשׁוּעָה?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת קֹרַח, א׳ דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

בִּזְכוּת וָואס אִיר וֶועט זִיךְ פִירְן אֵיידְל, אִיר וֶועט גֵיין אָנְגֶעטוּן צְנִיעוּת׳דִיג - וֶועט אִיר זוֹכֶה זַיין צוּ דִי בְּרָכָה וָואס חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה זָאגְן (בַּמִּדְבָּר רַבָּה ח, ט)**: אוֹיפְ׳ן פָּסוּק** (תְּהִלִּים קכח, ג)**: ״אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ״, דַיין וַוייבּ וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן קִינְדֶער אַזוֹי וִוי אַ וַויינְשְׁטָאק וָואס אִיז פוּל מִיט טְרוֹיבְּן - בִּזְכוּת וָואס זִי פִירְט זִיךְ בִּצְנִיעוּת, ״בִּזְמַן שֶׁהִיא נוֹהֶגֶת בְּעַצְמָהּ דַּת יְהוּדִית שֶׁהִיא צְנוּעָה, זוֹכָה שֶׁיּוֹצְאִין מִמֶּנָּה בָּנִים בַּעֲלֵי מִקְרָא, בַּעֲלֵי מִשְׁנָה, בַּעֲלֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים״, זִי וֶועט הָאבְּן קִינְדֶער וָואס וֶועלְן לֶערְנֶען מִקְרָא, מִשְׁנָה אוּן טוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים, ״הֲדָא הוּא דִכְתִיב: ׳בָּנֶיךָ כִּשְׁתִילֵי זֵיתִים׳״, עַיֵּין שָׁם.**

אוֹיךְ זָאלְט אִיר עוֹסֵק זַיין אִין צְדָקָה; דֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידוֹת, אוֹת בָּנִים, חֵלֶק ב׳, סִימָן כב) **אַז דוּרְךְ צְדָקָה אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ קִינְדֶער.**

אוֹיךְ זָאלְט אִיר הֶעלְפְן אִין אַייעֶר שְׁטָאט אַז עֶס זָאל זַיין אַן עֵירוּב; עֶס אִיז מְקוּבָּל פוּן צַדִּיקִים אַז דֶער וָואס מַאכְט אַן עֵירוּב אִיז זוֹכֶה צוּ גְרוֹיסֶע נִסִּים, בִּפְרַט אִינֶעם עִנְיָן פוּן זֶרַע שֶׁל קַיָּימָא. אַזוֹי וִוי עֶס אִיז בַּאוואוּסְט דִי מַעֲשֶׂה, אַ אִיד וָואס הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין קִינְדֶער אִיז גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן יֵיטֶב לֵב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ פַאר אַ בְּרָכָה אוּן דֶער יֵיטֶב לֵב הָאט אִים גֶעזָאגְט אַז עֶר זָאל מַאכְן דֶעם עֵירוּב, אַזוֹי הָאט עֶר גֶעטוּן אוּן עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶועןצוּ זֶרַע שֶׁל קַיָּימָא.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

ווִי אַזוֹי קֶען מֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן מְכַבֵּד צוּ זַיין דִי וַוייבּ?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ הֶער אַסַאךְ פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א אוּן אִיךְ לֵיין אִין דִי בְּרִיוו אִיבֶּער דִי ווִיכְטִיגְקֵייט פוּן שְׁלוֹם בַּיִת, צוּ מְכַבֵּד זַיין דִי וַוייבּ, אַרוֹיפְקוּקְן דִי וַוייבּ אוּן אִיר מְקָרֵב זַיין ווִי מֶער. פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט בִּין אִיךְ אָבֶּער אוֹיפְגֶעווַאקְסְן אַנְדֶערְשׁ, מֶען הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט אַז ווִי מֶער מֶען הַאלְט זִיךְ ווַייטֶער פוּן דִי וַוייבּ אִיז מֶען מֶער הֵיילִיג אוּן מֶער נֶענְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אִיךְ הָאבּ גֶעלֵיינְט אִין אַ בְּרִיוו ווִי דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א שְׁרַייבְּט אַז דִי וֶועג ווִי אַזוֹי מֶען לֶערְנְט מִיט חֲתָנִים אַז מֶען דַארְף זַיין אָפְּגֶעשֵׁיידְט פוּן דִי וַוייבּ קוּמְט גָאר פוּן קְרִיסְטְלִיכֶע מְקוֹרוֹת רַחֲמָנָא לִיצְלָן [דֶער בְּרִיוו אִיז בַּייגֶעלֵייגְט צוּם סוֹף פוּן דֶעם בְּרִיוו], וָואס בַּיי זֵיי הָאט גֶעהֵייסְן אַז ווִי הֵיילִיגֶער מֶען אִיז דַארְף מֶען זַיין מֶער אָפְּגֶעטֵיילְט פוּן אַ וַוייבּ.

מַיין שְׁאֵלָה אִיז אָבֶּער ווִי אַזוֹי מֶען קֶען דָאס אִיבֶּערְדְרֵייעֶן בַּיי זִיךְ אִין קָאפּ, ווַייל אִין דִי סְפָרִים הַקְדוֹשִׁים פוּן פְרִיעֶרְדִיגֶע צַדִיקִים וָואס מֶען לֶערְנְט אִין דִי יְשִׁיבוֹת, זֶעט מֶען נִישְׁט דָארְט אִיבֶּער דִי חֲשִׁיבוּת פוּן אַ פְרוֹי, נָאר פַארְקֶערְט, מֶען לֶערְנְט ווִי עֶקְלְדִיג עֶס אִיז דִי תַּאֲווֹת, אוּן ווִי שְׁטַארְק מֶען דַארְף זִיךְ מְרַחֵק זַיין.

ווִי אַזוֹי קֶען מֶען טוֹישְׁן דֶעם מֹחַ אוּן אָנְהוֹיבְּן מְכַבֵּד זַיין דִי וַוייבּ, אִין דִי צַייט וָואס אִיךְ בִּין אוֹיפְגֶעצוֹיגְן גֶעוָוארְן אַנְדֶערְשׁ?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת קֹרַח, ב' דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אָדֶער בְּרֶענְגְסְטוּ נִישְׁט גוּט אַרוֹיס דַיין פְרַאגֶע, אָדֶער בִּיסְטוּ זֵייעֶר צֶעמִישְׁט.

וָואס הָאט מְכַבֵּד זַיין דִי וַוייבּ מִיט תַּאֲוות? אַ פְּרוּי אִיז תַּאֲוות? בְּרֶסְלֶב הָאט אַן אַנְדֶערֶע תּוֹרָה? בְּרֶסְלֶב וִויל מֶען זָאל נָאכְגֵיין תַּאֲוות? אִיךְ פַארְשְׁטֵיי נִישְׁט וָואס אִיז דִי סְתִירָה פוּן מְכַבֵּד זַיין דִי וַוייבּ אוּן פַאר'מִיאוּסְ'ן תַּאֲוות, תַּאֲוות דַארְף מֶען פַאר'מִיאוּסְ'ן אוּן דִי וַוייבּ דַארְף מֶען מְכַבֵּד זַיין – וָואס אִיז דִי סְתִירָה?

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן נא): "וִוי אִיז בִּכְלַל שַׁיָּיךְ תַּאֲוות? עֶסְן דַארְף מֶען כְּדֵי מֶען זָאל הָאבְּן כֹּחַ צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, שְׁלָאפְן דַארְף מֶען צוּ קֶענֶען דַאוֶוענֶען אוּן לֶערְנֶען, חֲתוּנָה הָאבְּן דַארְף מֶען צוּ קֶענֶען טוּן דֶעם רָצוֹן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מְקַיֵּים זַיין דִי מִצְוָה פוּן פְּרִיָּה וְרִבְיָה – וִוי אִיז שַׁיָּיךְ תַּאֲוות?!"

מַאךְ זִיךְ שִׁיעוּרִים אִין רֶבִּינְ'ס סְפָרִים וֶועט זִיךְ דִיר עֶפֶענֶען אַ נַייֶע וֶועלְט, דוּ וֶועסְט אָנְהֵייבְּן לֶעבְּן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן; דוּ וֶועסְט עֶסְן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, שְׁלָאפְן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן דוּ וֶועסְט אַרַיין נֶעמֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִין דַיין שְׁטוּבּ; דָאס לֶערְנְט מִיט אוּנְז דֶער רֶבִּי אוּן דָאס הָאט מוֹהֲרַנַ"שׁ אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט, מִיר זָאלְן נִישְׁט מֵיינֶען אַז צוּ זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד דַארְף מֶען זִיךְ אָפְּשֵׁיידְן פוּן דִי וֶועלְט, אַזוֹי וִוי מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז צוּ זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד דַארְף מֶען זַיין אַ סְפֶּעצִיעֶלֶע סָארְט בַּאשֶׁעפֶענִישׁ וָואס גֵייט אַיינְגֶעבּוֹיגְן אוּן לֶעבְּט אַנְדֶערְשׁ וְכוּ' וְכוּ', אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט פַאר דִי הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים הָרַב הַקָּדוֹשׁ רֶבִּי אַבְרָהָם קַאלִיסְקֶער זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, רֶבִּי יַעֲקֹב שִׁמְשׁוֹן מִשְׁפִּיטִיוְוקֶע זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, רֶבִּי זְאֵב וָואלְף מִטְשֶׁערְנִי-אוֹסְטְרָהָא זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אוּן נָאךְ, וֶוען עֶר הָאט זִיךְ גֶעטְרָאפְן מִיט זֵיי אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; זֵיי הָאבְּן דֶערְצֵיילְט פַארְ'ן רֶבִּי'ן אַז פַאר זֵיי זֶענֶען גֶעקוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאבְּן זֵיי זִיךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט אוֹיסְמָאלְן אַז אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז אַ חֵלֶק פוּן דִי וֶועלְט, זֵיי הָאבְּן גֶעמֵיינְט אַז אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז עֶפֶּעס אַ וֶועלְט אוֹיבְּן אִין הִימְל, וַוייל אַלֶע סְפָרִים רֶעדְן פוּן אִיר גְרוֹיסְקֵייט אוּן דִי תּוֹרָה אַלֵיינְס פַארְצֵיילְט גָאר פוּן אִיר הֵיילִיגְקֵייט וְכוּ'; בִּיז וֶוען זֵיי זֶענֶען אַרוֹיפְגֶעקוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאבְּן זֵיי גֶעזֶען אַז אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז אַ פְּלַאץ דָא אוֹיף דִי וֶועלְט, עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין שׁוּם חִילוּק אִינֶעם חִיצוֹנִיּוּת צְווִישְׁן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוּן אַנְדֶערֶע לֶענְדֶער, נָאר דֶער פְּנִימִיּוּת פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז גָאר הֵיילִיג אוּן גָאר הוֹיךְ (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב, סִימָן קטז).

רֶבִּי נָתָן זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה זָאגְט, אַז דֶער רֶבִּי הָאט דָאס דֶערְצֵיילְט וַוייל זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן זֶענֶען זִיךְ טוֹעֶה אִין דֶעם עִנְיָן; מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז מֶען קֶען

אָנְזֶען אַ חִילוּק צְווִישְׁן אַ צַדִּיק אוּן סְתַּם אַ מֶענְטְשׁ אוּן אַזוֹי אוֹיךְ אַנְדֶערֶע הֵיילִיגֶע זַאכְן - אוֹיפְ'ן פָּנִים אָדֶער אוֹיפְ'ן אוֹיסְקוּק פוּן דִי זַאךְ, מֶען מֵיינְט אַז דֶער צַדִּיק זֶעט אוֹיס פוּן אִינְדְרוֹיסְן אַנְדֶערְשׁ פוּן סְתַּם מֶענְטְשְׁן, אָבֶּער בֶּאֱמֶת אִיז עֶס נִישְׁט אַזוֹי, וַוייל דֶער צַדִּיק זֶעט אוֹיס פוּן אִינְדְרוֹיסְן גְענוֹי וִוי אַ צְוֵוייטֶער, עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין שׁוּם חִילוּק - "וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי", אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "עֶס קֶען זִיךְ דַאכְטְן אַז דֶער עֶרְלִיכֶער אִיד הָאט דִי זֶעלְבֶּע קִישְׁקֶעס וִוי אַ צְוֵוייטְן, אָבֶּער בֶּאֱמֶת אִיז עֶר אִינְגַאנְצְן אַנְדֶערְשׁ"; אַזוֹי אִיז אוֹיךְ מִיט אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זִי אִיז אִינְגַאנְצְן אַנְדֶערְשׁ פוּן אַלֶע אַנְדֶערֶע לֶענְדֶער. עֶס אִיז דָא אַן אַנְדֶערֶע הִימְל אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אַזוֹי וִוי עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיַּקְהֵל, דַף רט); מִיר פָּשׁוּט'עֶ מֶענְטְשְׁן קֶענֶען דָאס נִישְׁט זֶען, אָבֶּער וֶוער עֶס גְלֵייבְּט אִין אִיר הֵיילִיגְקֵייט קֶען זֶען אַ שְׁטִיקֶל חִילוּק צְווִישְׁן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוּן אַנְדֶערֶע לֶענְדֶער (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, שָׁם; שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן יד. עַיֵּין שָׁם).

מֶען טָאר נִישְׁט זָאגְן וָואס דוּ זָאגְסְט אַז אַ וַוייבּ אִיז תַּאֲווֹת אוּן אַז מֶען דַארְף זִיךְ מְרַחֵק זַיין פוּן אַ וַוייבּ; לָאמִיר זֶען וָואס חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה דֶערְצֵיילְן (יְבָמוֹת סג.) אַז רֶבִּי חִיָּיא'ס וַוייבּ פְלֶעגְט אִים זֵייעֶר אַסַאךְ מְצַעֵר זַיין; מִיט דֶעם אַלֶעם פַארְצֵיילְט דִי גְמָרָא, אַז וֶוען עֶר פְלֶעגְט זֶען אַ גוּטֶע זַאךְ וָואס זַיין וַוייבּ הָאט לִיבּ פְלֶעגְט עֶר דָאס אַהֵיים בְּרֶענְגֶען פַאר אִיר, הָאט רַב גֶעפְרֶעגְט רֶבִּי חִיָּיא: "רֶבִּי, אִיךְ פַארְשְׁטֵיי נִישְׁט, פַארְוָואס בְּרֶענְגְסְטוּ אִיר אֵייבִּיג אַהֵיים גוּטֶע זַאכְן, זִי אִיז דָאךְ דִיר מְצַעֵר?" הָאט אִים רֶבִּי חִיָּיא גֶעזָאגְט: "דַּיֵּינוּ שֶׁמְּגַדְּלוֹת בָּנֵינוּ, וּמַצִּילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֵטְא", מִיר אִיז גֶענוּג אַז זִי רַאטֶעוֶועט מִיר פוּן עֲבֵירוֹת אוּן זִי צִיט אוֹיף מַיינֶע קִינְדֶער צוּ לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה; זֶעט מֶען וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי חִיָּיא וָואס אִיז גֶעוֶוען אַזוֹי גְרוֹיס אַז דֶער מַלְאָךְ הַמָּוֶת הָאט נִישְׁט גֶעקֶענְט הָאבְּן אַ שְׁלִיטָה אוֹיף אִים - וִוי אַזוֹי עֶר הָאט גֶעקוּקְט אוֹיף זַיין וַוייבּ, אַז זִי רַאטֶעוֶועט אִים פוּן עֲבֵירוֹת אוּן זִי הֶעלְפְט אִים אוֹיפְבְּרֶענְגְן דִי קִינְדֶער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

[דֶער בְּרִיוו צוּ וֶועלְכֶע דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע בְּרִיוו בַּאצִיט זִיךְ:

זוּךְ נִישְׁט קַיין חוּמְרוֹת, אָבֶער זַיי אַן עֶרְלִיכֶער אִיד

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פָּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב, כ"א כִּסְלֵיו, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד מַיין טַייעֶרֶער ... נֵרוֹ יָאִיר.

וֶוען דַיין וַוייבּ זָאגְט דִיר וָואס זִי הָאט גֶעלֶערְנְט בַּיי אִיר מְנַהֶלֶת תְּחִיֶ' זָאלְסְטוּ דָאס מַחְשִׁיב זַיין; פְרֵיי זִיךְ אַז זִי הָאט אַ מְנַהֶלֶת וָואס גֶעבְּט זִיךְ אָפּ מִיט דִי תַּלְמִידוֹת אֲפִילוּ נָאךְ דִי חֲתוּנָה. אַסַאךְ אִינְגֶעלַייט וָואלְטְן גֶעצָאלְט זֵייעֶר גַאנְצֶע גֶעלְט אַז זֵייעֶר וַוייבּ זָאל הָאבְּן אַ מְנַהֶלֶת וָואס לֶערְנְט מִיט דִי פְּרוֹיעֶן וִוי אַזוֹי צוּ לֶעבְּן מִיטְ'ן מַאן אָן קַיין חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת.

דוּ וֵויסְט נִישְׁט אוּן דוּ וֶועסְט קֵיינְמָאל נִישְׁט וִויסְן וָואס מֶענְטְשְׁן גֵייעֶן אַרִיבֶּער צוּלִיבּ דִי פַארְשָׁאלְטֶענֶע כַּלָּה טִיטְשֶׁערְס וָואס גְרֵייטְן אָן כַּלּוֹת מִיט חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת וָואס מֶען לֶערְנְט מִיט קְרִיסְטְלִיכֶע גַלָּחִים; וִויפִיל אִינְגֶעלַייט פַאלְן אַרַיין אִין עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן נָאר צוּלִיבּ דִי רְשַׁעֲ'נְטֶעס וָואס פַארְשְׁטֶעלְן זִיךְ מִיט אַ שֵׁיינֶעם שְׁלֵייעֶר.

גֶעלוֹיבְּט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מוֹהֲרָא"שׁ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה הָאט אוּנְז אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט אוּן קְלָאר גֶעמַאכְט דִי וֶועגְן פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, מִיר זָאלְן זִיךְ נִישְׁט אַוֶועק רִירְן פוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ, פוּן הֲלָכָה; דַארְפְסְטוּ שֶׁעצְן דַיין וַוייבּ אַז זִי גֵייט צוּ דִי וֶועכְנְטְלִיכֶע שִׁיעוּרִים פוּן דִי מְנַהֶלֶת תְּחִיֶ', נִישְׁט אַרָאפְּרֵייסְן אִיר צְנִיעוּת.

אִיךְ וִויל זֵייעֶר שְׁטַארְק מַאכְן אַ שִׁיעוּר זוּנְטָאג בַּיי מִיר אִין שְׁטוּבּ פַאר אַלֶע פְרִישֶׁע אַבְרֵכִים, אִיךְ שְׁפִּיר אַז עֶס זֶענֶען דָא אִינְגֶעלַייט וָואס מִישְׁן אוֹיס דִי יוֹצְרוֹת; וֶוען מֶען רֶעדְט קֶעגְן חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת מֵיינֶען זֵיי אַז מֶען מֵיינְט "צְנִיעוּת", דָאס אִיז צְוַויי עֶקְסְטֶערֶע זַאכְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר קֶעגְן חוּמְרוֹת, דָאס מֵיינְט נִישְׁט צוּ זָאגְן אַז מֶען קֶען פִירְן אַן הֶפְקֵר לֶעבְּן, עֶסְן יֶעדֶע הֶכְשֵׁר וָואס הָאט אִידִישֶׁע אוֹתִיּוֹת, עֶסְן פְלֵייש פוּן שׁוֹחֲטִים וָואס וְכוּ', אוּן גֵייעֶן אָנְגֶעטוֹן מִיט בִּגְדֵי פְּרִיצוּת.

דֶער רֶבִּי זָאגְט קְלָאר (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן לז) אַז צוּלִיבּ נִישְׁט עֶרְלִיכֶע שׁוֹחֲטִים מוּטְשֶׁעט מֶען זִיךְ מִיט פַּרְנָסָה; אַזוֹי אוֹיךְ זָאגְט דֶער רֶבִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן ט): "צְנִיעוּת שֶׁבָּאִשָּׁה מְזַכָּה לָהּ לְבָנִים הֲגוּנִים", צְנִיעוּת בְּרֶענְגְט גוּטֶע

קִינְדֶער.

אִיךְ בִּין הַיינְט צוּרִיק גֶעקוּמֶען פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; הַיינְט נאכְט אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ מַאכְן אַ בַּאזוּנְדֶערֶע שִׁיעוּר לַאַבְרֵכִים וַוייל הַיינְט אִיז דֶער וֶועכְנְטְלִיכֶער שִׁיעוּר, שַׁבָּת וֶועל אִיךְ אִם יִרְצֶה ה' זַיין אִין קִרְיַת בְּרֶסְלֶב, אִין שְׁטֶעטְל; זוּנְטָאג נַאכְט ווִיל אִיךְ רֶעדְן מִיט דִי אַבְרֵכִים– תַּלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה.

אִיךְ הָאבּ דִיר זֵייעֶר לִיבּ.]

...

מֶעג מֶען נֶעמֶען הַשְׁקָפָה אוֹיךְ פוּן אַנְדֶערֶע סְפָרִים, נִישְׁט פוּן בְּרֶסְלֶב?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין זֵייעֶר אִיבֶּערְגֶענוּמֶען, אִיבֶּערְרַאשְׁט אוּן פַארְשְׁטֵייט זִיךְ זֵייעֶר דַאנְקְבַּאר פַאר'ן רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א פַאר'ן נֶעמֶען דִי צַייט אוּן כּוֹחוֹת צוּ עֶנְטְפֶערְן אוֹיף מַיין שְׁאֵלָה וֶועגְן זָאגְן 'בִּיטֶע' אוּן 'יְיַשֶׁר כֹּחַ' פַאר קִינְדֶער [דֶער בְּרִיוו אִיז בַּייגֶעלֵייגְט צוּם סוֹף פוּן דֶעם בְּרִיוו]; אִיךְ הָאבּ דָאס אָנְגֶענוּמֶען אוּן אִיךְ מוּז זָאגְן אַז דִי גַאנְצֶע גֵייסְט אִין מַיין שְׁטוּב שְׁפִּירְט זִיךְ לַייכְטֶער אוּן גֶעשְׁמַאקֶער. אוּן אַזוֹי אִיז בְּעֶצֶם אוֹיךְ מִיט אַלֶע עֵצוֹת פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה.

אִיךְ ווִיל פְרֶעגְן נָאךְ אַ זַאךְ וָואס דֶערְקוּטְשֶׁעט מִיר אוּן אִיךְ וָואלְט זִיךְ זֵייעֶר גֶעפְרֵייט אוֹיבּ דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה וָואלְט מִיר דָאס גֶעקֶענְט עֶנְטְפֶערְן. מִיר הָאבְּן גֶענוּמֶען דֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א פַאר אוּנְזֶער וֶועג וַוייזֶער, מִיר הֶערְן דִי שִׁיעוּרִים אוּן לֵייעֶנְען דִי בְּרִיוְון אוּן מִיר פְּרוּבִּירְן צוּ פָאלְגְן וָואס דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה לֶערְנְט אוֹיס, אִיךְ ווִיל אָבֶער ווִיסְן ווִי אַזוֹי עֶס דַארְף בַּאטְרַאכְט וֶוערְן אַנְדֶערֶע מְקוֹרוֹת פוּן יְדִיעוֹת אוּן הַשְׁקָפָה, אִין הַנְהָגָה אוּן אִין פֵּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה; אִין אַנְדֶערֶע ווֶערְטֶער, אִיז שַׁיָיךְ צוּ הָאבְּן אַ רֶבִּי וָואס מֶען גֵייט אִים נָאךְ אוּן מֶען פָאלְגְט אִים יֶעדֶע זַאךְ אָבֶער אוֹיסֶער דֶעם קֶען מֶען הֶערְן אוּן לֵייעֶנְען אוֹיךְ פוּן אַנְדֶערֶע מַשְׁפִּיעִים אוּן רֶבִּי'ס סְתָם פַאר אִינְטֶערֶעסַאנְטְקֵייט, אָדֶער דָאס אִיז אַ סְתִּירָה אוּן שְׁטֶערְט דֶעם מֶענְטְשְׁנְ'ס מֹחַ פוּן טְרַאכְטְן גְרָאד?

אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט דֶעם וָוארְט פוּן רֶבִּי נָתָן אַז וֶוען עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן הָאט עֶר אוֹיסְגֶעלֵיידִיגְט זַיין מֹחַ פוּן אַלֶעס וָואס עֶר הָאט גֶעהֶערְט אוּן גֶעוואוּסְט פוּן פַארְדֶעם, אָבֶער עֶס אִיז פָארְט דָא מֶענְטְשְׁן וָואס זֶענֶען מֶער נֵייגֶערִיג אוּן אִינְטֶערֶעסִירְט צוּ ווִיסְן מֶער אוּן מֶער.

אַזוֹי אוֹיךְ, קֶען זַיין אַז רֶבִּי נָתָן הָאט דָאס גֶעמֵיינְט צוּ זָאגְן אִין זַאכְן וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, אָבֶער נִישְׁט לְגַבֵּי סְתָם צוּ וִויסְן אוּן פַארְשְׁטֵיין נָאךְ זַאכְן?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת קֹרַח, ב' דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

ווַאוֹיל אִיז אַייךְ אַז אִיר הָאט גֶענוּמֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן פַאר אַייעֶר וֶועג וַוייזֶער; אַז מֶען פָאלְגְט דֶעם רֶבִּי'ן, מֶען גֵייט נָאךְ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת וֶוערְט מֶען נִישְׁט פַארְפִירְט, מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ לֶעבְּן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן.

קוּק דִי זִיסֶע וֶוערְטֶער וָואס מוֹהֲרַ"שׁ שְׁרַייבְּט אוּנְז אִין דִי צַוָואָה (אוֹת טו):

"מַיינֶע קִינְדֶער אוּן תַּלְמִידִים וָואס לֶערְנֶען מַיינֶע סְפָרִים, אִיר זָאלְט גוּט וִויסְן אוּן גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער עִיקָר אִיז צוּ הָאבְּן 'אֱמוּנַת חֲכָמִים', צוּ גְלֵייבְּן אִין דִי הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אַנְטְפְּלֶעקְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"א) אַז וֶוען מֶען הָאט **'אֱמוּנַת חֲכָמִים' קֶען מֶען וִויסְן וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, אוּן וָואס מֶען דַארְף צוּ טוּן**, דֶערִיבֶּער זָאלְט אִיר זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקְן אִין 'אֱמוּנַת חֲכָמִים' צוּ גְלֵייבְּן אַלֶעס וָואס דֶער רֶבִּי זָאגְט אוּנְז, אוּן מְקַיֵּים זַיין אִין פָאלְגְן אַלֶעס וָואס עֶר הֵייסְט, וָואס דָאס אִיז דֶער עִיקָר שְׁלֵימוּת פוּן 'אֱמוּנַת חֲכָמִים' (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן קכ"ג).

וֶוען אִיר וֶועט הָאבְּן אֱמֶת'דִיג 'אֱמוּנַת חֲכָמִים', אִיר וֶועט גְלֵייבְּן אִין רֶבִּי'ן אוּן פָאלְגְן זַיינֶע וֶוערְטֶער, דַאן וֶועט אִיר זִיךְ קֶענֶען אַן עֵצָה גֶעבְּן אִין יֶעדְן מַצָּב, אִיר וֶועט שְׁטֶענְדִיג וִויסְן וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן אוֹיף דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג.

גֶעדֶענְקְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִיז אוּנְזֶער רֶבִּי אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, אוּן אִיר זָאלְט זִיךְ זֵייעֶר הִיטְן פוּן פַאלְשֶׁע מַנְהִיגִים וָואס אֲפִילוּ זִיךְ אַלֵיין קֶענֶען זֵיי נִישְׁט פִירְן, אוּן וִוי אַזוֹי זָאלְן זֵיי קֶענֶען פִירְן אַנְדֶערֶע? סְפֶּעצִיעֶל אִינֶעם לֶעצְטְן דוֹר, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע אוּנְז מְגַלֶּה גֶעוֶוען אַז עֶס וֶועט דַאן זַיין זֵייעֶר אַסַאךְ פַאלְשֶׁע מַנְהִיגִים, אַזוֹי סַאךְ וִוי דִי בְּלֶעטֶער פוּן בּוֹים, דֶערִיבֶּער זָאלְט אִיר זִיךְ זֵייעֶר הִיטְן נִישְׁט צוּ הָאבְּן קַיין שַׁיְיכוּת מִיט קַיין

שׁוּם פַאלְשֶׁע מַנְהִיגִים, אֲפִילוּ דִי וָואס דְרֵייעֶן זִיךְ צְווִישְׁן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ.

ווִי אַזוֹי קֶען מֶען ווִיסְן וֶוער עֶס אִיז אַ פַאלְשֶׁער מַנְהִיג, אוּן וֶוער עֶס אִיז אַן אֱמֶת'עֶר צַדִיק? דֶער סִימָן דֶערְצוּ זָאגְט דֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ע"ב) אַז אוֹיב עֶס פַאלְט אַרוֹיף אוֹיפְ'ן מֶענְטְשׁ אַ שִׁפְלוּת, עֶר פִּילְט ווִי עֶר אִיז דֶער עֶרְגְסְטֶער מֶענְטְשׁ אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז מְקוּרָב צוּ אַן אֱמֶת'עֶר צַדִיק. אָבֶּער אוֹיב עֶס קוּמְט אַרַיין אִין אִים אַ גַאֲוָה אוּן אַ יֵשׁוּת, אוּן עֶר הַאלְט זִיךְ גְרֶעסֶער פוּן אַ צְוֵוייטְן, אַז נָאר עֶר ווֵייסְט דֶעם אֱמֶת אוּן קֵיינֶער ווֵייסְט נִישְׁט דֶעם אֱמֶת, דָאס אִיז אַ סִימָן אַז עֶר גֶעפוּנְט זִיךְ בַּיי אַ פַאלְשְׁן מַנְהִיג, אוּן מֶען דַארְף אַנְטְלוֹיפְן פוּן דָארְט. ווַייל דִי עִיקָר גְרוֹיסְקַייט וָואס מֶען בַּאקוּמְט פוּן אַן אֱמֶת'ן צַדִיק אִיז שִׁפְלוּת.

נָאךְ אַ סִימָן אִיז דָא, אַז אַן אֱמֶת'עֶר צַדִיק אִיז מְעוֹרֵר זַיינֶע מֶענְטְשְׁן צוּ לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן פַארְקֶערְט אַ פַאלְשֶׁער מַנְהִיג ווֶעט רֶעדְן פוּן אַלֶעס אוֹיסֶער פוּן לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה. דֶערִיבֶּער זָאל דָאס זַיין בַּיי אַייךְ דֶער סִימָן צוּ ווִיסְן ווֶער עֶס אִיז אַן אֱמֶת'עֶר צַדִיק, אוֹיב זֶענְט אִיר דוּרְךְ אִים זוֹכֶה זִיךְ צוּ בַּאפְלַייסִיגְן אִין דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן אִיר קוּמְט דוּרְךְ אִים צוּ צוּ שִׁפְלוּת, זָאלְט אִיר ווִיסְן אַז עֶר אִיז דֶער אֱמֶת'עֶר צַדִיק פוּן דֶעם דוֹר.

אוּן דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אַלֵיין, וָואס עֶר אִיז דֶער אֱמֶת'עֶר צַדִיק, עֶר ווֶעט עֶנְדִיגְן אַלֶע תִּיקוּנִים אוּן פַארְעֶכְטְן דִי ווֶעלְט. אוּן דֶערִיבֶּער זָאלְט אִיר זִיךְ הַאלְטְן נָאר בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אוּן אִיר זָאלְט פָארְן יֶעדֶעס יָאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה קַיין אוּמַאן זִיךְ הַאלְטְן צוּזַאמֶען אִינְאֵיינֶעם מִיט דִי טֵייעֶרֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ". קוּק נָאךְ דֶעם גַאנְצְן אוֹת.

מֶען קֶען נֶעמֶען חִיזוּק פוּן אַנְדֶערֶע, מֶען קֶען הֶערְן שֵׁיינֶע זַאכְן פוּן אַלֶע צַדִיקִים - דָאס אִיז נִישְׁט קַיין סְתִּירָה; דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז קְלָאר גֶעזָאגְט אַז מִיר זָאלְן לֶערְנֶען אַלֶע סְפָרִים פוּן אַלֶע צַדִיקִים. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן כח): "רָאוּי לָאָדָם, שֶׁיַּעֲבֹר וְיֵלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְלִלְמֹד כֻּלָּם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּכָל מָקוֹם", עֶס אִיז גוּט פַאר'ן מֶענְטְשׁ דוּרְךְ צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶע סֵפֶר וָואס אִיז דָא; דָאס אִיז נִישְׁט קַיין סְתִּירָה.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

[דֶער בְּרִיוו צוּ וֶועלְכֶע דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע שְׁאֵלָה בַּאצִיט זִיךְ:

דארְף מֶען רֶעדְן שַׁיין און זִיךְ בַּאדַאנְקֶען פַאר דִי קִינְדֶער?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ ווִיל זִיךְ זֵייעֶר בַּאדַאנְקֶען אוֹיף דִי בְּרִיוו וָואס דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א שְׁרַייבְּט יֶעדֶע וָואךְ, אִיךְ און מַיין וַוייבּ און קִינְדֶער לֵיינֶען יֶעדֶע וָואךְ דֶעם קוּנְטְרֵס "עֲצָתוֹ אֱמוּנָה", מִיר זֶענֶען זִיךְ מְחַיֶּ' דֶערְמִיט, און מִיר פְּרוּבִּירְן צוּ לֶעבְּן אוֹיף דֶעם וֶועג, הַלְוַאי זָאל דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א שְׁרַייבְּן מֶער בְּרִיוו.

אִיךְ הָאבּ אַ שְׁטִיקְל וִכּוּחַ מִיט מַיין וַוייבּ אִיבֶּער וֶוען מֶען בֶּעט עֶפֶּעס פוּן אַ קִינְד אוֹיבּ מֶען זָאל זָאגְן "בִּיטֶע" און "יְיַשֶׁר כֹּחַ". אִיךְ הַאלְט אַז וֶוען עֶלְטֶערְן בֶּעטְן עֶפֶּעס פוּן אַ קִינְד דַארְף מֶען נִישְׁט בֶּעטְן מִיט "בִּיטֶע" און מֶען דַארְף זִיךְ נִישְׁט בַּאדַאנְקֶען, אָבֶּער מַיין וַוייבּ הַאלְט אַז יָא, ווִיל אִיךְ ווִיסְן וָואס דֶער רִיכְטִיגֶער וֶועג אִיז.

אוֹיךְ הָאבּ אִיךְ גֶעוָואלְט ווּאוּנְטְשְׁן אַ מַזָל טוֹב צוּם גֶעבּוּרְט פוּן אַייעֶר אֵיינִיקְל, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אַייךְ גֶעבְּן פִיל אִידִישׁ נַחַת פוּן אַלֶע קִינְדֶער און אֵיינִיקְלֶעךְ גֶעזוּנְטֶערְהֵייט. אִיךְ הָאבּ גֶעזֶען אוֹיף דִי בִּילְדֶער פוּנֶעם בְּרִית אַז אִיר זֶענְט גֶעוֶוען "קְוָואטֶער", הָאבּ אִיךְ גֶעוָואלְט פְרֶעגְן אוֹיבּ עֶס אִיז דָא אַ סְפֶּעצִיעֶלֶער עִנְיָן צוּ זַיין קְוַואטֶער, און וָואס אִיז דֶער עִנְיָן דֶערְפוּן.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת נָשֹׂא א' - עֶרֶב יוֹם טוֹב שָׁבוּעוֹת, ה' סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ פְרֵיי זִיךְ צוּ הֶערְן אַז דוּ הָאסְט חִיזוּק פוּן דִי בְּרִיוו; דוּ און דַיין מִשְׁפָּחָה זֶענֶען זִיךְ מְחַיֶּ' מִיט דִי בְּרִיוו. ווִיסְן זָאלְסְטוּ אַז דָאס וָואס שְׁטֵייט אִין דִי בְּרִיוו אִיז נִישְׁט מַיינְס, אַלֶעס אִיז גֶענוּמֶען פוּנֶעם הֵיילִיגְן סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנַּחַל" וָואס מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶעשְׁרִיבְּן מִיט מְסִירוּת נֶפֶשׁ זַיין גַאנְץ לֶעבְּן. גְלֵייבּ מִיר, אִיךְ ווִיל אוֹיךְ שְׁרַייבְּן מֶער, אִיךְ קוּם פָּשׁוּט נִישְׁט אָן צוּ שְׁרַייבְּן און עֶנְטְפֶערְן אוֹיף אַלֶע בְּרִיוו וָואס וַוארְטְן אוֹיף אַן עֶנְטְפֶער.

בְּנוֹגֵעַ צִי מֶען דַארְף רֶעדְן שֵׁיין צוּ קִינְדֶער וְכוּ'; אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, קְרִיג זִיךְ נִישְׁט אִין שְׁטוּב מִיט דַיין וַוייבּ, בִּפְרַט וֶוען זִי אִיז גֶערֶעכְט מִיט'ן רֶעדְן שֵׁיין צוּ דִי קִינְדֶער. מֶען דַארְף רֶעדְן שֵׁיין צוּ יֶעדְן אֵיינֶעם אוּן זִיךְ שְׁטֶענְדִיג בַּאדַאנְקֶען אוּן זִיכֶער צוּ דִי קִינְדֶער, וַוייל ווִי אַזוֹי מֶען רֶעדְט צוּ דִי קִינְדֶער אַזוֹי וֶועלְן זֵיי רֶעדְן צוּ אַנְדֶערֶע. קִינְדֶער מַאכְן נָאךְ זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערְן; אַז מֶען רֶעדְט צוּ זֵיי שֵׁיין אוּן מֶען בַּאדַאנְקְט זִיךְ פַאר זֵיי, וֶועלְן זֵיי אוֹיךְ רֶעדְן שֵׁיין צוּ אַנְדֶערֶע אוּן זִיךְ בַּאדַאנְקֶען. אַזוֹי ווִי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (סוּכָּה נו:): "שׁוּתָא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא – אוֹ דַּאֲבוּהָ אוֹ דְּאִימֵּיהּ", וָואס אַ קִינְד רֶעדְט, אִיז עֶס אָדֶער פוּן דִי טַאטֶע אָדֶער פוּן דִי מַאמֶע; חִינוּךְ הֵייבְּט זִיךְ אָן בַּיי זִיךְ אַלֵיין, ווִי אַזוֹי דֶער מֶענְטְשׁ פִירְט זִיךְ – וֶועלְן זַיינֶע קִינְדֶער אִים נָאכְמַאכְן. נָאךְ זָאגְן חֲזַ"ל (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, וַיִּשְׁלַח, ז) אוֹיפְ'ן פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית לד, א): "וַתֵּצֵא דִינָה בַּת לֵאָה", דִינָה אִיז אַרוֹיס פוּן שְׁטוּב זִיךְ דְרֵייעֶן אִין דִי גוֹי'שֶׁע גַאסְן, פַארְוָואס רוּפְט מֶען אִיר 'בַּת לֵאָה' – דִי טָאכְטֶער פוּן לֵאָה, פַארְוָואס נִישְׁט דִי טָאכְטֶער פוּן יַעֲקֹב? נָאר וְוִיבַּאלְד זִי אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין דִי וֶועגְן פוּן אִיר מַאמֶע, זִי הָאט גֶעזֶען אִיר מַאמֶע אַרוֹיסְגֵיין אִין גַאס אִיז זִי אוֹיךְ אַרוֹיס אִין גַאס, פוּן דֶעם זֶעט מֶען וָואס מֶענְטְשְׁן זָאגְן: "כְּאִמָּהּ – בִּתָּהּ", אַזוֹי ווִי דִי מַאמֶע פִירְט זִיךְ אַזוֹי פִירְן זִיךְ דִי קִינְדֶער.

קְרִיג זִיךְ נִישְׁט מִיט דַיין וַוייבּ, מַאךְ נִישְׁט קַיין וִיכּוּחִים. מוֹהֲרַא"שׁ פְלֶעגְט אוּנְז זֵייעֶר אַסַאךְ זָאגְן: "מִיט אַ פְרוֹי גֵייט מֶען נִישְׁט אִין וִיכּוּחִים"; בִּפְרַט אִין דַיין פַאל אִיז זִי דָאךְ גֶערֶעכְט, אַוַודַאי דַארְף מֶען זִיךְ בַּאדַאנְקֶען אוּן שֵׁיין רֶעדְן צוּ זֵיי.

בְּנוֹגֵעַ קְוַואטֶער וְכוּ'; עֶס זֶענֶען דָא וָואס זָאגְן אַז דָאס אִיז אַ לָשׁוֹן פוּן קְטֹרֶת (אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן [כְּרִיתוּת ו:] דֶער לָשׁוֹן פוּן קְטֹרֶת אִיז דָּבָר שֶׁ'קּוֹטֵר' וְעוֹלֶה), הֱיוֹת אַ בְּרִית אִיז אַזוֹי ווִי מַקְטִיר זַיין קְטֹרֶת, פוּן דֶעם אִיז דֶער וָוארְט קְוַואטֶער אוּן עֶס אִיז דָא וָואס זָאגְן אַז קְוַואט-טֶער אִיז אַ לָשׁוֹן פוּן כָּבוֹד – טִיר, אַז דֶער כִּיבּוּד אִיז בַּיים טִיר וֶוען מֶען בְּרֶענְגְט אַרַיין דֶעם קִינְד. עֶס זֶענֶען פַארְהַאן אַסַאךְ סְגוּלוֹת אִין דֶעם, עֶס זֶענֶען דָא וָואס זָאגְן אַז עֶס אִיז מְסוּגָּל פַאר קִינְדֶער אוּן עֶס זֶענֶען דָא וָואס זָאגְן אַז עֶס אִיז מְסוּגָּל פַאר עֲשִׁירוּת.

אַ פְרֵיילִיכְן יוֹם טוֹב.]

...

װעלכֶע סָארְט מַעֲשִׂיוֹת דֶערְצֵיילְט מֶען פַאר קִינְדֶער?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר דִי שֵׁיינֶע בְּרִיװ װָאס אִיךְ הָאב בַּאקוּמֶען אִיבֶּער זִיךְ שְׁטַארְקְן אִין שְׁמִירַת הַזְּמַנִּים אַלְס מְלַמֵּד [דֶער בְּרִיװ אִיז בַּייגֶעלֵייגְט צוּם סוֹף פוּן דֶעם בְּרִיװ].

דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט דָארְט אוֹיךְ גֶעשְׁרִיבְּן אִיבֶּער דִי גְרוֹיסְקֵייט צוּ דֶערְצֵיילְן מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים פַאר דִי קִינְדֶער, הָאבּ אִיךְ גֶעװָאלְט קְלָאר מַאכְן אִיבֶּער װעלְכֶע סָארְט מַעֲשִׂיוֹת דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א רֶעדְט, װַייל עֶס זֶענֶען דָא מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים װָאס אִיז נִישְׁט שַׁיָּיךְ פַאר קִינְדֶער נָאכְצוּמַאכְן, דָאס װֶעט נָאר אוֹיפְטוּן אַז דִי קִינְדֶער װֶעלְן מֵיינֶען אַז צוּ זַיין אַ צַדִּיק דַארְף מֶען זַיין מַמָּשׁ אַ מַלְאָךְ, װִידֶער אִיז דָא מַעֲשִׂיוֹת װָאס קִינְדֶער קֶענֶען יָא נָאכְמַאכְן, צוּם בֵּיישְׁפִּיל דִי מַעֲשֶׂה פוּן רֶבִּי אַבִּישְׁ'ל פְרַאנְקְפוּרְטֶער װָאס הָאט אַסַאךְ גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן בִּיז זַיין קָאפּ הָאט זִיךְ גֶעעֶפְנְט אוּן עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פַארְשְׁטֵיין לֶערְנֶען. אוּן דָאס גְלַייכְן, אַזֶעלְכֶע סָארְט מַעֲשִׂיוֹת װוּ צַדִּיקִים הָאבְּן שְׁטַארְק אַכְטוּנְג גֶעגֶעבְן נִישְׁט מְצַעֵר צוּ זַיין אַ צְװֵייטְן וְכַדּוֹמֶה.

אִיךְ װָעל זִיךְ פְרֵייעֶן אוֹיב דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א װֶעט מִיר דָאס קֶענֶען קְלָאר מַאכְן.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת קֹרַח, ב' דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיװ.

װֶען מֶען דֶערְצֵיילְט מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים פַאר קִינְדֶער דַארְף מֶען װִיסְן װִי אַזוֹי דָאס צוּ דֶערְצֵיילְן, מֶען דַארְף זֵיי גֶעבְּן צוּ פַארְשְׁטֵיין אַז צַדִּיקִים הָאבְּן אוֹיךְ גֶעהַאט יוּנְגֶערְהֵייט אַ יֵצֶר הָרָע אוּן הָאבְּן זִיךְ זֵייעֶר גֶעמוּטְשֶׁעט. אַזוֹי װִי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מח): "אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט פוּן אֱמֶת'עֶ צַדִּיקִים, זֵיי הָאבְּן גֶעזָאגְט אַז זֵיי הָאבְּן אוֹיךְ גֶעהַאט שְׁװֶערֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת, זֵיי הָאבְּן גֶעשְׁפִּירְט בַּיי זִיךְ װִי קֵיינֶער דַארְף זֵיי נִישְׁט, זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט שְׁװֶערֶע מִלְחָמוֹת - בִּיז זֵיי הָאבְּן מְנַצֵּחַ גֶעװֶען דֶעם יֵצֶר הָרָע".

מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִּיקִים אִיז זֵייעֶר װִיכְטִיג פַאר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, בִּפְרָט פַאר

קִינְדֶער. עֶס אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט גֶעפְרֶעגְט דֶעם מְלַמֵּד פוּן זַיינֶע קִינְדֶער צִי עֶר לֶערְנְט מִיט זֵיי מוּסָר, וֶוען דֶער מְלַמֵּד הָאט גֶעזָאגְט אַז עֶר לֶערְנְט מִיט זֵיי חוֹבוֹת הַלְּבָבוֹת אוּן נָאךְ, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער דִּבְרֵי חַיִּים זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ גֶעזָאגְט פַאר'ן מְלַמֵּד: "נִישְׁט דָאס מֵיין אִיךְ, אִיךְ וִויל אַז דוּ זָאלְסְט זֵיי דֶערְצֵיילְן מַעֲשִׂיּוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי ר' אֱלִימֶלֶךְ אוּן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי ר' זוּשָׁא זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ", וַוייל מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים פְלַאקֶערְט אוֹיף דָאס הַאַרְץ, בִּפְרַט קִינְדֶער - וֶוען זֵיי הֶערְן מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים בְּרֶענְגְט עֶס אַרַיין אִין זֵיי אַ חֵשֶׁק אוּן אַ גְלִיסְטֶענִישׁ אוֹיף צוּ וֶועלְן זַיין עֶרְלִיךְ אוּן הֵיילִיג.

עֶס הָאט נִישְׁט צוּ טוּן אוֹיבּ מֶען קֶען נָאכְמַאכְן דִי מַעֲשֶׂה אָדֶער נִישְׁט, וַוייל מִיר קֶענֶען טַאקֶע נִישְׁט נָאכְמַאכְן דִי מַעֲשִׂיּוֹת וָואס צַדִּיקִים טוּעֶן. צוּם בֵּיישְׁפִּיל מֶען דֶערְצֵיילְט פַאר קִינְדֶער דִי מַעֲשֶׂה פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אַז עֶר הָאט גֶעזֶען וִוי זַיין אֵיינִיקְל וֵויינְט, אַ קְלֵיינְטְשִׁיג קִינְד וֵויינְט אִין שׂוֹיס פוּן זַיין מַאמֶע אוּן הַאקְט דִי מַאמֶע, הָאט עֶר אָנְגֶעהוֹיבְּן שְׁרֵייעֶן: "אוֹי וֵויי, אוֹי וֵויי אִיז מִיר, שְׁלָאגְן אַ מַאמֶע?!" דָארְט אִיז גֶעשְׁטַאנֶען דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ'ס מַאמֶע, הָאט זִי אִים גֶעזָאגְט: "וֶוען דוּ בִּיסְט גֶעוֶוען אַ קְלֵיינְטְשִׁיג קִינְד הָאסְטוּ מִיר אוֹיךְ גֶעשְׁלָאגְן..."

וִוי נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ הָאט דָאס גֶעהֶערְט אִיז עֶר גֶעלָאפְן צוּם אוֹיוְון אוּן עֶר הָאט אַרַיין גֶעלֵייגְט זַיינֶע הֶענְט אִין פֵייעֶר, עֶר הָאט גֶעוֵויינְט צוּ זִיךְ אוּן גֶעזָאגְט: "הֶענְט וָואס שְׁלָאגְן אַ מַאמֶע דַארְף מֶען פַארְבְּרֶענֶען", בִּיז עֶר הָאט זִיךְ פַארְבְּרֶענְט זַיינֶע הֶענְט.

דֶעם קוּמֶענְדִיגְן טָאג הָאט עֶר גֶעוָואלְט דַאוֶונֶען אוּן לֵייגְן תְּפִילִין - הָאט עֶר גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, מֵיילֶעךְ וִויל לֵייגְן תְּפִילִין אָבֶער מֵיילֶעךְ הָאט נִישְׁט קַיין הֶענְט", הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעמַאכְט אַ נֵס אַז זַיינֶע הֶענְט הָאבְּן זִיךְ אוֹיסְגֶעהֵיילְט.

אַזֶעלְכֶע מַעֲשִׂיּוֹת דַארְף מֶען דֶערְצֵיילְן פַאר קִינְדֶער זֵיי אוֹיסְצוּלֶערְנֶען אַז מֶען טָאר נִישְׁט שְׁלָאגְן אַ מַאמֶע, אוּן זֵיי זָאלְן זֶען וָואס אַ צַדִּיק אִיז, עֶר טוּט תְּשׁוּבָה אוֹיף עֲבֵירוֹת וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן אִין דִי צַייט וֶוען עֶר הָאט נָאךְ נִישְׁט גֶעהַאט קַיין שֵׂכֶל, אוּן זֵיי אוֹיסְלֶערְנֶען אַז וֶוען מֶען בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן הֶעלְפְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער.

דֶערְצֵייל זֵיי אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ הָאט גֶעפַּאסְט מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת פַאר אֵיין און צְוָואנְצִיג יָאר; זִיבְּן יָאר פַאר זַיינֶע עֲבֵירוֹת, זִיבְּן יָאר פַאר זַיינֶע קִינְדֶער און אֵיינִיקְלֶעךְ און נָאךְ זִיבְּן יָאר פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער עֶס זָאל זֵיי גוּט זַיין; מִיר קֶענֶען דָאס נִישְׁט נָאכְמַאכְן און מִיר טָארְן דָאס נִישְׁט נָאכְמַאכְן, דָאךְ דַארְפְן מִיר ווִיסְן וָואס צַדִּיקִים זֶענֶען גֶעוֶוען, און אַז מִיר וֶועלְן זַיין דָבוּק אִין זֵיי, מִיר וֶועלְן לֶעבְּן מִיט צַדִּיקִים - וֶועלְן מִיר אוֹיךְ זַיין גְרוֹיסֶע צַדִּיקִים. אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (כֵּלִים יב, ב): "כָּל הַמְחֻבָּר לְטָהוֹר טָהוֹר", וֶוער עֶס אִיז בַּאהָאפְטְן צוּ אַ טָהוֹר אִיז אוֹיךְ רֵיין.

דֶערְצֵייל פַאר דִי קִינְדֶער אַלֶע מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים; עֶס הָאט נִישְׁט צוּ טוּן יָא נָאכְמַאכְן נִישְׁט נָאכְמַאכְן, ווַייל מִיר דַארְפְן ווִיסְן אַז מִיר זֶענֶען זֵייעֶר ווַייט פוּן זַיין אַ צַדִּיק, מִיר זֶענֶען זֵייעֶר ווַייט פוּן וָואס מִיר דַארְפְן בֶּאֱמֶת זַיין, אָבֶּער אוֹיבּ מִיר וֶועלְן זַיין מְקוּשָּׁר צוּ צַדִּיקִים, מִיר וֶועלְן גְלֵייבְּן אִין זֵיי און פָאלְגְן וָואס זֵיי זָאגְן - וֶועלְן מִיר אוֹיךְ זוֹכֶה זַיין צוּ וֶוערְן צַדִּיקִים.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

[דֶער בְּרִיוו צוּ וֶועלְכֶע דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע שְׁאֵלָה בַּאצִיט זִיךְ:

ווִי אַזוֹי קֶען זִיךְ אַ מְלַמֵּד שְׁטַארְקְן אִין שְׁמִירַת הַזְּמַנִּים?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר דִי גֶעווַאלְדִיגֶע בְּרִיוו וָואס אִיךְ הָאבּ בַּאקוּמֶען, ווִי אַזוֹי מֶען שְׁטֶעלְט אַוֶועק אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה און ווִי אַזוֹי מֶען דַארְף מְחַנֵּךְ זַיין דִי קִינְדֶער.

יֶעצְט ווִיל אִיךְ בֶּעטְן חִיזּוּק אוֹיף שְׁמִירַת הַזְּמַנִּים, אִיךְ בִּין בְּטֶבַע אַ פַארְשְׁלֶעפְּטֶער, אָבֶּער דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א דֶערְמַאנְט כְּסֵדֶר בַּיי דִי שִׁיעוּרִים אִיבֶּער דִי ווִיכְטִיגְקֵייט אַז אַ מְלַמֵּד זָאל זַיין צֵייטְלִיךְ. יֶעצְט הָאט מֶען שׁוֹין גֶעעֶפְנְט בָּרוּךְ ה' דִי חֲדָרִים דָא אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, און אִיךְ ווִיל זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקְן צוּ זַיין צֵייטְלִיךְ, אִיךְ דַארְף אָבֶּער חִיזּוּק און עֵצוֹת אוֹיף דֶעם, ווַייל דָאס אִיז קֶעגְן מַיין נַאטוּר.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פָּרָשַׁת נָשֹׂא ב׳, ט׳ סִיוָן, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זַיין אַ מְלַמֵּד אִיז פוּן אֵיין זַייט זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, עֶס אִיז פוּן דִי חָשׁוּבְ׳סְטֶע זַאכְן אוֹיבְן אִין הִימְל, אָבֶּער פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט אִיז דָאס אַ גְרוֹיסֶע אַחְרָיוּת; אוֹיבּ מֶען טוּט נִישְׁט דִי אַרְבֶּעט אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, מֶען אִיז נִישְׁט צַייטְלִיךְ, מֶען קוּמְט שְׁפֶּעט אָדֶער מֶען גֵייט אַרוֹיס פוּן כִּתָּה אוּן מֶען לָאזְט דִי קִינְדֶער אוֹיף הֶפְקֵר - אִיז דָאס אַ גְרוֹיסֶע עֲבֵירָה, אַזוֹי וִוי דֶער רַמְבַּ״ם שְׁרַייבְּט (פֶּרֶק ב׳ מֵהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה, הֲלָכָה ד): ״מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת שֶׁהוּא מַנִּיחַ אֶת הַתִּינוֹקוֹת וְיוֹצֵא״, אַ מְלַמֵּד פוּן קִינְדֶער וָואס גֵייט אַרוֹיס פוּן כִּתָּה אוּן לָאזְט אִיבֶּער דִי קִינְדֶער, ״אוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלָאכָה אַחֶרֶת עִמָּהֶן״, אָדֶער עֶר טוּט מִיט דִי קִינְדֶער אַנְדֶערֶע זַאכְן, ״אוֹ שֶׁהוּא מִתְרַשֵּׁל בְּתַלְמוּדָן״, אָדֶער עֶר לֶערְנְט נִישְׁט מִיט זֵיי – אִיז עֶר אִינֶעם כְּלַל פוּן: ״אָרוּר עוֹשֶׂה מְלֶאכֶת ה׳ רְמִיָּה (יִרְמְיָה מח, י)״.

אַ מְלַמֵּד מוּז זַיין צַייטְלִיךְ; אַז דוּ קֶענְסְט נִישְׁט הַאלְטְן קַיין זְמַנִּים זָאלְסְטוּ זִיךְ אָפְּזָאגְן פוּן מְלַמְּדוּת. אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעפְרֶעגְט אֵיינֶער פוּן דִי תַּלְמִידִים וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ מְלַמֵּד (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן רמ): ״וִויפִיל פַארְדִינְסְטוּ אַ וָואךְ שְׂכַר לִימּוּד? צֶעטֵייל דַיין גֶעלְט אוֹיפְ׳ן טָאג אוּן אוֹיפְ׳ן שָׁעָה, וִויפִיל קוּמְט דִיר אוֹיס צוּ מַאכְן אַ מִינוּט? מַמָּשׁ קְלֵיין גֶעלְט, קוּמְט אוֹיס אַז דוּ קֶענְסְט פַארְלִירְן דִי וֶועלְט אוּן יֶענֶע וֶועלְט פַאר בְּלוֹיז אַפָּאר דָאלֶער, וַוייל וֶוען מֶען גַנְבְ׳עֶט גֶעלְט פוּן אַ צְוֵוייטְן קֶען מֶען דָאס בַּאצָאלְן אוּן יֶענֶער קֶען דָאס מוֹחֵל זַיין, אָבֶּער וֶוען מֶען אִיז מְבַטֵּל תּוֹרָה פוּן קִינְדֶער קֶען מֶען דָאס נִישְׁט בַּאצָאלְן אוּן מֶען קֶען דָאס נִישְׁט מוֹחֵל זַיין״.

נִישְׁט דָא קַיין חִיזּוּק פַאר דֶעם, דִי חִיזּוּק אִיז: ״אָדֶער קוּמְסְטוּ צַייטְלִיךְ, אוּן אַז דוּ קֶענְסְט נִישְׁט זַיין צַייטְלִיךְ זָאלְסְטוּ זִיךְ זוּכְן אַ צְוֵוייטֶע פַּרְנָסָה״; אַ מְלַמֵּד דַארְף וִויסְן אַז זַיין פַּרְנָסָה אִיז נִישְׁט אַבִּי אַ פַּרְנָסָה, עֶר אַרְבֶּעט פַארְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר זִיצְט מִיט נְשָׁמוֹת פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער כִּבְיָכוֹל אִיז אִין כִּתָּה אוּן הֶערְט וִוי עֶר לֶערְנְט מִיט דִי קִינְדֶער, עֶר וַוארְט צוּ זֶען וִוי דֶער מְלַמֵּד רֶעדְט צוּ דִי קִינְדֶער פוּן אֱמוּנָה אוּן פוּן יִרְאַת שָׁמַיִם.

מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז גֶעוֶוען יָארְן לַאנְג אַ מְלַמֵּד פַאר קִינְדֶער, דִי תַּלְמִידִים זַיינֶע דֶערְצֵיילְן אַז וֶוען זֵיי הָאבְּן גֶעלֶערְנְט בַּיי מוֹהֲרָא"שׁ הָאבְּן דִי קִינְדֶער גֶעשְׁפִּירְט וִוי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז אִין כִּתָּה, מֶען אִיז גֶעזִיצְן מִיט אַ שְׁטַארְקֶע דֶרֶךְ אֶרֶץ, מֶען הָאט מַמָּשׁ גֶעשְׁפִּירְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן; מוֹהֲרָא"שׁ הָאט אַזוֹי שְׁטַארְק אַרַיין גֶעבְּרֶענְגְט אֱמוּנָה אִין דִי קִינְדֶער, מֶען הָאט גֶעלֶערְנְט אוּן גֶעדַאוֶונְט אוֹיפְ'ן קוֹל אַזוֹי וִוי וֶוען אַ גַאסְט וָואלְט וֶוען אַרַיינְגֶעקוּמֶען אוּן מֶען וִויל אִים וַוייזְן וִוי שֵׁיין מֶען דַאוֶונְט אוּן מֶען לֶערְנְט; מֶען הָאט גֶעשְׁפִּירְט וִוי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא.

אַ אִיד דֶערְצֵיילְט (עַיֵּין סֵפֶר פַּרְנָסָה טוֹבָה שִׂיחוֹת וְהִתְחַזְּקוּת, סִימָן מא) אַז עֶר הָאט גֶעדַארְפְט אַמָאל אַ טוֹבָה פוּן מוֹהֲרָא"שׁ אִיז עֶר גֶעגַאנְגֶען צוּ דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה וואוּ מוֹהֲרָא"שׁ אִיז גֶעוֶוען אַיינְגֶעשְׁטֶעלְט, עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען וֶוען מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶעהַאלְטְן אִינְמִיטְן פָארְלֶערְנֶען חוּמָשׁ פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא, מֶען הָאט גֶעהַאלְטְן בַּיי דֶעם פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית כח, טז): "וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ", אִיז דֶער אִיד גֶעבְּלִיבְּן שְׁטֵיין אִינְדְרוֹיסְן פוּן כִּתָּה, עֶר הָאט אַרַיין גֶעקוּקְט אוּן זִיךְ צוּגֶעהֶערְט וִוי אַזוֹי מוֹהֲרָא"שׁ לֶערְנְט פָאר דֶעם פָּסוּק פַאר דִי קִינְדֶער: "וַיִּיקַץ יַעֲקֹב", יַעֲקֹב הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעוֶועקְט, "מִשְּׁנָתוֹ", פוּן זַיין שְׁלָאף, "וַיֹּאמֶר", אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט: "אָכֵן", עֶס אִיז אֱמֶת, "יֵשׁ ה'", דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא - אוּן מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶעוִויזְן מִיט דִי פִינְגֶער אוֹיף דִי כִּתָּה - "בַּמָּקוֹם הַזֶּה", אוֹיף דֶעם אָרְט, "וְאָנֹכִי", אוּן אִיךְ - מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶעוִויזְן אוֹיף זִיךְ - "לֹא יָדָעְתִּי", הָאבּ נִישְׁט גֶעוואוּסְט. מוֹהֲרָא"שׁ הָאט דָאס אִיבֶּער גֶע'חַזֶר'ט עֶטְלִיכֶע מָאל; דֶער אִיד הָאט דֶערְצֵיילְט אַז עֶר הָאט מַמָּשׁ גֶעשְׁפִּירְט וִוי עֶר גֶעפִינְט זִיךְ אִין 'גַן עֵדֶן', עֶר הָאט גֶעהַאט אַזַא הִתְעוֹרְרוּת פוּן דֶעם, עֶר הָאט גֶעשְׁפִּירְט וִוי דֶער פָּסוּק מֵיינְט אִים אַלֵיין, וִוי עֶר וֶועקְט זִיךְ אוֹיף אוּן טְרַאכְט צוּ זִיךְ: 'אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעכַאפְּט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא, נֶעבְּן מִיר, אִיךְ קֶען דָאךְ רֶעדְן צוּ אִים'; אַלֶע קִינְדֶער הָאבְּן גֶעשְׁפִּירְט וִוי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא.

אַ מְלַמֵּד דַארְף אַרַיין לֵייגְן אִין דִי קִינְדֶער יִרְאַת שָׁמַיִם, זֵיי פַארְצֵיילְן מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים; וֶוען קִינְדֶער הֶערְן מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִּיקִים פְּלַאקֶערְט עֶס אוֹיף זֵייעֶר הַארְץ צוּ וֶועלְן זַיין עֶרְלִיכֶע אִידְן, זֵיי הֵייבְּן אָן מְקַנֵּא זַיין דִי צַדִּיקִים, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמח): "דַּע, שֶׁסִּפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִצַּדִּיקִים, הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד", זָאלְסְט וִויסְן - זָאגְט דֶער רֶבִּי - אַז דֶערְצֵיילְן

מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִיקִים אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, "כִּי עַל יְדֵי סִפּוּרִים מִצַּדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּחֵשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד". וַוייל וֶוען מֶען הֶערְט אַ מַעֲשֶׂה פוּן אַ צַדִיק וֶוערְט מֶען אוֹיפְגֶעפְלַאמְט אוּן מֶען בַּאקוּמְט אַ מוֹרָא'דִיגֶע חֵשֶׁק צוּ וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד; דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען זֶעט ווי דֶער צַדִיק הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען אוּן עֶר אִיז בֵּייגֶעשְׁטַאנֶען אַלֶע זַיינֶע נִסְיוֹנוֹת וויל מֶען אוֹיךְ וֶוערְן אַ צַדִיק, בִּפְרַט קִינְדֶער וֶוען זֵיי הֶערְן מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִיקִים וֶוערְן זֵיי זֵייעֶר נִתְעוֹרֵר דוּרְךְ דֶעם.

עֶס אִיז בַּאוואוּסְט דֶער סִיפּוּר אַז דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט אַמָאל גֶעפְרֶעגְט דֶעם מְלַמֵד פוּן זַיינֶע קִינְדֶער צִי עֶר לֶערְנְט מוּסָר מִיט זֵיי, הָאט דֶער מְלַמֵד אִים גֶעזָאגְט: "יָא"; הָאט עֶר אִים גֶעפְרֶעגְט: "וָואס פַאר אַ מוּסָר סְפָרִים לֶערְנְסְטוּ מִיט זֵיי?" זָאגְט עֶר: "חוֹבוֹת הַלְּבָבוֹת", הָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב גֶעזָאגְט: "נִישְׁט דָאס מֵיין אִיךְ מוּסָר, אִיךְ פְרֶעג צִי דוּ לֶערְנְסְט 'מוּסָר', צִי דוּ פַארְצֵיילְסְט זֵיי מַעֲשִׂיּוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי ר' אֱלִימֶלֶךְ פוּן לִיזֶענְסְק זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אוּן זַיין בְּרוּדֶער דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי ר' זוּשָׁא זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ"; וַוייל מַעֲשִׂיּוֹת פוּן צַדִיקִים דָאס פֵייעֶרְט אוֹיף דָאס הַארְץ צוּ וֶועלְן זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

אַז דוּ וֶועסְט הַאלְטְן דִי זְמַנִים, דוּ וֶועסְט זַיין צַייטְלִיךְ אוּן בְּשְׁעַת דוּ בִּיסְט מִיט דִי קִינְדֶער וֶועסְטוּ אוֹיסְנוּצְן דִי צַייט אַרַיין צוּ לֵייגְן אִין זֵיי נָאךְ תּוֹרָה אוּן נָאךְ יִרְאַת שָׁמַיִם - וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ גְרוֹיסֶע זְכוּתִים, אַזוֹי ווי עֶס שְׁטֵייט: "וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד (דָּנִיאֵל יב, ג)", וָואס חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן אוֹיף דֶעם (בָּבָא בַּתְרָא ח:): "אֵלּוּ מְלַמְּדֵי תִינוֹקוֹת", דִי וָואס לֶערְנֶען תּוֹרָה מִיט אִידִישֶׁע קִינְדֶער זֶענֶען צוּגֶעגְלִיכְן צוּ דִי שְׁטֶערְנְס וָואס בַּאלַייכְטְן אוּן בַּאשַׁיינֶען דִי וֶועלְט; אַזוֹי ווי מֶען קֶען נִישְׁט צֵיילְן דִי שְׁטֶערְנְס פוּן דִי וֶועלְט אַזוֹי קֶען מֶען נִישְׁט צֵיילְן וִויפִיל זְכוּתִים דֶער וָואס לֶערְנְט תּוֹרָה מִיט תַּלְמִידִים קוֹיפְט זִיךְ אַיין.

...]

וֶועלְכֶע סִפְרֵי חֲקִירָה הָאט דֶער רֶבִּי נִישְׁט גֶעלָאזְט לֶערְנֶען?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר אַלֶע חִיזוּק און שִׁיעוּרִים וָואס זֶענֶען מִיר מְעוֹרֵר און מְחַזֵּק צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אִיךְ הָאבּ גֶעוָואלְט פְרֶעגְן אִיבֶּער דֶעם וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז מֶען זָאל נִישְׁט לֶערְנֶען קֵיין סִפְרֵי חֲקִירָה, אוֹיבּ עֶס אִיז אוֹיךְ אַרַיינְגֶערֶעכְנְט אִין דֶעם דִי הַקְדָּמָה פוּן רַמְבַּ"ם אוֹיף מִשְׁנָיוֹת, און דֶער סֵפֶר הַכּוּזָרִי.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת קֹרַח, ב' דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז נִישְׁט גֶעלָאזְט לֶערְנֶען קֵיין חֲקִירוֹת (עַיֵּן חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן תז); אֲפִילוּ דִי סְפָרִים וָואס גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל הָאבְּן מְחַבֵּר גֶעוֶוען - הָאט דֶער רֶבִּי זֵייעֶר גֶעוָוארְנְט מִיר זָאלְן דָאס נִישְׁט לֶערְנֶען וַוייל זֵיי פְרֶעגְן קַשְׁיוֹת אוֹיף דִי אֱמוּנָה, דִי קַשְׁיוֹת זֶענֶען קַשְׁיוֹת וָואס מִיר פַארְשְׁטֵייעֶן, אָבֶּער נָאכְדֶעם וֶוען זֵיי עֶנְטְפֶערְן טִיפֶע תֵּירוּצִים - דָאס אִיז שׁוֹין נִישְׁט גְּרִינְג צוּ פַארְשְׁטֵיין און מֶען בְּלַייבְּט מִיט דִי קַשְׁיוֹת אוֹיפְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן; אוֹיבּ מֶען הָאט נָאר אֵיין קַשְׁיָא אוֹיפְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן - אִיז דָאס שׁוֹין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער פְּגַם פַארְ'ן מֶענְטְשׁ.

דֶערִיבֶּער דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּ לֶערְנֶען קֵיין סְפָרִים פוּן חֲקִירוֹת. דֶער רֶבִּי הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט מִיר זָאלְן לֶערְנֶען סֵפֶר מוֹרֶה נְבוּכִים פוּנֶעם רַמְבַּ"ם און אַזוֹי אוֹיךְ אַלֶע פְּלֶעצֶער וואו עֶס גֵייט אַרַיין אִין חֲקִירוֹת זָאל מֶען דָאס אִיבֶּער הִיפְּן, וַוייל דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב): "כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יוּכַל לִפֹּל בְּטָעֻיּוֹתִים וּמִכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ גֵייט נָאךְ זַיין שֵׂכֶל און זַיין חָכְמָה, קֶען עֶר צוּקוּמֶען צוּ מַאכְן גְרוֹיסֶע טָעוּתִים און צוּ גְרוֹיסֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען, "וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא, רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ", דֶער עִיקָּר פוּן אִידִישְׁקֵייט אִיז, מֶען זָאל פָּאלְגְן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, און פַאר מֶען טוּט אַ זַאךְ זָאל מֶען קוּקְן צִי דָאס אִיז דֶער רָצוֹן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

סֵפֶר הַכּוּזָרִי אִיז נִישְׁט קַיין סֵפֶר פוּן חֲקִירוֹת, דָאס קֶען מֶען לֶערְנֶען.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט זַיין שְׁטַארְק מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

...

אִישׁ אֱמוּנוֹת

דוּ הֵייסְט נָאךְ אַ צַדִיק, דָאס וֶועט דִיר הֶעלְפְן אוֹיסְוַואקְסְן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ח סִיוָן, שְׁנַת תש״פ לִפְרַט קָטָן

לִכְבוֹד הַיֶּלֶד הַנֶּחְמָד ... נֵרוֹ יָאִיר, יַבְנְאֵל.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן דוּ זָאלְסְט אוֹיסְוַואקְסְן אַ גְרוֹיסֶער עֶרְלִיכֶער אִיד, אַ צַדִיק. דוּ טְרָאגְסְט אַ הֵיילִיגֶע נָאמֶען, דוּ הֵייסְט נָאךְ אַ צַדִיק; דָאס וֶועט דִיר הֶעלְפְן זָאלְסְט אוֹיסְוַואקְסְן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ זָאגְט (סֵפֶר נוֹעַם אֱלִימֶלֶךְ, בַּמִּדְבָּר) אַז וֶוען מֶען טְרָאגְט אַ נָאמֶען פוּן אַ צַדִיק הֶעלְפְּט דָאס דֶעם מֶענְטְשׁ עֶר זָאל וֶוערְן אַ צַדִיק.

דוּ דַארְפְסְט זִיךְ זֵייעֶר פְרֵייעֶן אַז דוּ וואוֹינְסְט אִין אַזַא הֵיילִיגֶע שְׁטָאט וִוי יַבְנְאֵל; יַבְנְאֵל אִיז אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע פְּלַאץ, מוֹהֲרָא״ש הָאט גֶענוּמֶען יַבְנְאֵל - אַ שְׁטָאט וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ וִויסְטֶע פְּלַאץ, אַ פְּלַאץ וואוּ מֶען הָאט אוֹיסְגֶע׳שְׁמַדְ׳ט צְוֵויי גַאנְצֶע עֵדוֹתְ׳ן - דִי תֵּימָנְ׳עֶר אִידְן אוּן דִי טוּנִיסֶ׳ער אִידְן. וֶוען מֶען הָאט זֵיי אַרוֹיף גֶעבְּרֶענְגְט קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאט מֶען זֵיי גֶענוּמֶען קַיין יַבְנְאֵל אוּן זֵיי דָארְט נֶעבֶעךְ אוֹיסְגֶע׳שְׁמַדְ׳ט. דָארְט הָאט מוֹהֲרָא״ש אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ הֶערְלִיכֶע מָקוֹם וָואס בְּלִיהט מִיט תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה, קְדוּשָּׁה וְטָהֳרָה; מוֹסְדוֹת הַתּוֹרָה, בָּתֵּי מֶדְרָשִׁים, מִקְוָאוֹת, חֲדָרִים, מֵיידְל שׁוּלֶע׳ס אוּן כּוֹלְלִים וואוּ אִינְגֶעלַייט זִיצְן אַ גַאנְצְן טָאג אוּן לֶערְנֶען.

יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט זָאלְסְטוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דַיין שְׁפְּרַאךְ - וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע נִיסִים.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אַז אִיר הָאט שׁוֹין אַ קִינְד דַארְפְט אִיר נִישְׁט זוּכְן צוּ אַרְבֶּעטְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג׳ פַּרְשַׁת שְׁלַח, כ״ד סִיוָן, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳.

יֶעצְט אַז אִיר הָאט שׁוֹין אַ קִינְד דַארְפְט אִיר נִישְׁט זוּכְן צוּ אַרְבֶּעטְן; יֶעצְט דַארְפְט אִיר זַיין אַ מַאמֶע מִיט פְרִישֶׁע כּוֹחוֹת פַאר אַייעֶרע קִינְדֶער אוּן אַ גֶעטְרֵייעֶ וַוייבּ פַאר אַייעֶר מַאן.

אַז אִיר הָאט דִי מֶעגְלִיכְקֵייט צוּ טְרֶעפְן אַ גְרִינְגֶע אַרְבֶּעט נֶעבְּן שְׁטוּבּ אִיז גוּט, אָבֶּער פָארְן קַיין יְרוּשָׁלַיִם יֶעדְן טָאג אַ וֶועג פוּן אַ שָׁעָה אוּן צוּרִיק קוּמֶען אַ שָׁעָה וֶועג - לוֹינְט נִישְׁט אוּן עֶס אִיז נִישְׁט כְּדַאי.

זַייטְס מְחַזֵּק אַייעֶר מַאן עֶר זָאל עוֹסֵק זַיין אִין הֲפָצָה, וַוייל דִי אַלֶע וָואס זֶענֶען עוֹסֵק אִין הֲפָצָה הָאבְּן גְרוֹיס שֶׁפַע.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ דְרֵייעֶן מִיט עֶרְלִיכֶע אִידְן תַּלְמִידֵי הֵיכָל הַקוֹדֶשׁ, וֶועסְטוּ וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת שְׁלַח, כ״ה סִיוָן, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

הָאבּ שַׁייכוּת מִיט תַּלְמִידֵי הֵיכָל הַקוֹדֶשׁ, דָאס וֶועט דִיר זַיין אַ גְרוֹיסֶע טוֹבָה בְּגַשְׁמִיוּת וּבְרוּחָנִיוּת, בָּזֶה וּבַבָּא; אַז מֶען דְרֵיידְט זִיךְ מִיט עֶרְלִיכֶע אִידְן וֶוערְט מֶען אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי יג, כ): ״הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים יֶחְכָּם״, וֶוער עֶס גֵייט צוּ אַ חָכָם וֶוערְט אַלֵיין אַ חָכָם, ״וְרֹעֶה כְסִילִים יֵרוֹעַ״, אוּן וֶוער עֶס דְרֵיידְט זִיךְ מִיט נַארִישֶׁע מֶענְטְשְׁן וֶוערְט אַ נַאר; חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן אוֹיף דֶעם אַ מָשָׁל

(יַלְקוּט מִשְׁלֵי, רֶמֶז תתקנ) אַזוֹי וִוי אַ מֶענְטְשׁ גֵייט אַרַיין אִין אַ גֶעשֶׁעפְט פוּן גוּטֶע בְּשָׂמִים (פֶּערְפְיוּם), אֲפִילוּ עֶר קוֹיפְט נִישְׁט גָארְנִישְׁט גֵייט אַרַיין אִין זַיינֶע קְלֵיידֶער אַ גוּטֶע גֶערוּךְ; אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ דְרֵייעֶן מִיט עֶרְלִיכֶע אִידְן תַּלְמִידֵי הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ וֶועט מְקוּיָם וֶוערְן בַּיי דִיר, "הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים יֶחְכָּם", דוּ וֶועסְט וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶע אִיד.

לֶערְן דֶעם דַף הַקְהִלָּה, דֶעם בְּלַאט גְמָרָא; גְלֵייב מִיר, עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין בֶּעסֶערֶע פְּלַאץ וואוּ צוּ אַנְטְלוֹיפְן וֶוען מֶען הָאט אַ צָרָה וִוי צוּ דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה. אַזוֹי וִוי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (תַּנָּא דְבֵי אֵלִיָּהוּ, פֶּרֶק ו): "אִם רָאִיתָ שֶׁהַיִּסּוּרִין מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאוֹת עָלֶיךָ, רוּץ לְחַדְרֵי דִבְרֵי תּוֹרָה, וּמִיָּד הַיִּסּוּרִין בּוֹרְחִין מִמְּךָ", אוֹיבּ דוּ זֶעסְט אַז עֶס קוּמֶען אוֹיף דִיר צָרוֹת אוּן יְסוּרִים, אַנְטְלוֹיף צוּ דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, וֶועסְטוּ וֶוערְן גֶערַאטֶעוֶועט.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אַז מֶען וִויל רַאטֶעוֶוען דֶעם דוֹר דַארְף מֶען טוּן הֲפָצָה

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד' פַּרְשַׁת שְׁלַח, כ"ה סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ', צְפַת.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

עֶס רַייסְט בַּיים הַארְץ צוּ הֶערְן וָואס עֶלְטֶערְן גֵייעֶן אַרִיבֶּער מִיט קִינְדֶער, עֶס טְרֶערְט דִי אוֹיגְן וֶוען מֶען הֶערְט וִוי שֵׁיינֶע מִשְׁפָּחוֹת מִיט טַייעֶרֶע עֶלְטֶערְן פַארְלִירְן דִי קִינְדֶער; אֵיין זַאךְ בְּלַייבְּט אִיבֶּער פַאר אוּנְז צוּ טוּן: בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל שׁוֹין רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אוּנְז אוּן אוֹיף אַלֶע אִידְן, אוּנְז אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן דֶעם בִּיטֶערְן גָלוּת.

שְׁטַארְקְס אַייךְ אוּן שְׁטַארְקְס אַנְדֶערֶע, בִּפְרַט דִי פְרוֹי מָרַת ... תִּחְיֶ'; לֶערְנְט מִיט אִיר וִוי אַזוֹי צוּ רֶעדְן צוּ דִי קִינְדֶער. גֶעבְּט אִיר צוּ פַארְשְׁטֵיין אַז עֶלְטֶערֶע קִינְדֶער - קִינְדֶער פוּן אַכְצְן יָאר - קֶען מֶען צוּרִיק בְּרֶענְגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן נָאר מִיט שֵׁיין רֶעדְן אוּן מִיט קוּקְן גוּט אוֹיף זֵיי; אוֹיפְזוּכְן אִין זֵיי דִי בַּאהַאלְטֶענֶע פִּינְטֶעלֶע אִיד אוּן מַאכְן פוּן דֶעם אַן עֵסֶק, אוּן זֵיי בֶּאֱמֶת לִיבּ הָאבְּן; נָאר דָאס אִיז דִי וֶועג וִוי אַזוֹי מֶען קֶען זֵיי אָנְהַאלְטְן זֵיי זָאלְן נִישְׁט פַאלְן

ווייטער.

בְּנוֹגֵעַ אַייך, וָואס אִיר קֶענְט זִיךְ נִישְׁט בַּארוּאִיגְן פוּנֶעם מַצָּב הַדּוֹר, ווִי קִינְדֶער, בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ פַאלְן נֶעבֶּעךְ אַרַיין אִין עֲבֵירוֹת; פַאר אַייךְ בְּלַייבְּט אִיבֶּער אֵיין זַאךְ: "הַפָּצָה, הַפָּצָה, הַפָּצָה"; ווִי מֶער פַארְשְׁפְּרֵייטְן דִי זִיסֶע עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן, דִי זִיסֶע וֶוערְטֶער פוּן רֶבִּי'ן - פַאר מֵיידְלֶעךְ אוּן פְרוֹיעֶן, ווַייל נָאר דֶער רֶבִּי הָאט דִי שְׁפְּרַאךְ צוּ דִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים. אַזוֹי ווִי רֶבִּי נָתָן שְׁרַייבְּט (עָלִים לִתְרוּפָה, מִכְתָּב קעד): "כִּי יָדוּעַ לָכֶם מַעֲשֵׂי בְּנֵי הַנְּעוּרִים, בִּפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה", אַזוֹי ווִי עֶס אִיז בַּאווּאוּסְט דִי מַעֲשֵׂי בְּנֵי הַנְּעוּרִים פוּנֶעם דוֹר, "וְאֵין שׁוּם הַצָּלָה כִּי אִם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה", אוּן עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין שׁוּם וֶועג זֵיי צוּ רַאטֶעוֶוען נָאר דוּרְךְ דִי תּוֹרָה, נָאר אַז מֶען הִיט דִי תּוֹרָה, "וְאֵין מִי שֶׁיַּכְנִיס לִמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַתּוֹרָה בָּעוֹלָם כְּמוֹ אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, עַל יְדֵי אֲמִתַּת דְּרָכָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁגִּלָּה עַל יָדֵינוּ, וּבִסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים", אוּן עֶס אִיז נִישְׁט דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט וֶוער עֶס זָאל אַרַיין בְּרֶענְגֶען לִימּוּד הַתּוֹרָה אוּן קִיּוּם הַתּוֹרָה - הִיטְן דִי מִצְוֹת פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ דוּרְךְ זַיינֶע זִיסֶע עֵצוֹת אוּן הֵיילִיגֶע וֶועגְן.

אִיךְ וֶועל אַייךְ שִׁיקְן אַ בְּרִיוו אִיר זָאלְט דָאס אִיבֶּערְגֶעבְּן פַאר מָרַת ... תְּחְיֶ'.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אוֹיבּ מֶען ווִיל נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער, דַארְף מֶען וֵויינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד' פָּרָשַׁת שְׁלַח, כ"ה סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן
מָרַת ... תְּחְיֶ'.

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר אִיר זָאלְט נִישְׁט מִיד וֶוערְן פוּן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָאס אִיז דִי עֵצָה פַאר אַייךְ אוּן פַאר אַלֶע אִידִישֶׁע טַאטֶעס אוּן מַאמֶעס וָואס ווִילְן הָאבְּן נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער; בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטֶער מִיט הֵייסֶע טְרֶערְן עֶר זָאל רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער, זֵיי צוּרִיק בְּרֶענְגֶען צוּ דִי וֶועג פוּן דִי תּוֹרָה.

יֶעדֶע טְרֶער וָואס עֶלְטֶערְן וֵויינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר זֵייעֶרֶע דוֹרוֹת גֵייט אַרוֹיף זֵייעֶר הוֹיעֶךְ, בִּיזְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיין, אוּן בַּיים סוֹף זֶעט מֶען גְרוֹיסֶע

נִיסִים. דֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן נא): "תְּפִלָּה שֶׁהִיא בִּדְמָעוֹת - הִיא מִתְקַבֶּלֶת", תְּפִלָּה וָואס קוּמְט מִיט טְרֶערְן - וֶוערְט אָנְגֶענוּמֶען.

מוֹהֲרַנַ"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ דֶערְצֵיילְט אַז וֶוען עֶר אִיז מְקוּרָב גֶעוָוארְן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אוּן עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט דִי זַאךְ פוּן הִתְבּוֹדְדוּת וּתְפִלָּה, הָאט עֶר זֵייעֶר שְׁטַארְק גֶעוָואלְט זִיךְ קֶענֶען אוֹיסְרֵיידְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; וֶוען עֶר פְּלֶעגְט הֶערְן קְלֵיינֶע קִינְדֶער וֵויינֶען פְּלֶעגְט עֶר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ ווִיל אוֹיךְ אַזוֹי וֵויינֶען צוּ דִיר; דָאס מֵיינְט וֵויינֶען, אִיךְ ווִיל וֵויינֶען צוּ דִיר אַזוֹי ווִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער וֵויינֶען".

קוּקְטְס גוּט אוֹיף זֵיי וֶועט אִיר זֵיי אַלֶע מַאכְן פַאר עֶרְלִיכֶע אִידְן.

...

וֶוער עֶס אִיז מְקוּרָב צוּם צַדִּיק אוֹיף דִי וֶועלְט וֶועט זַיין מְקוּרָב צוּם צַדִּיק אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת שְׁלַח-מְבָרְכִין הַחוֹדֶשׁ, כ"ז סִיוָן, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד מַיינֶע טַייעֶרֶע לִיבֶּע חֲבֵרִים, תַּלְמִידֵי הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם.

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר אִיר זָאלְט זִיךְ הַאלְטְן צוּזַאמֶען; דַאוֶוענֶען צוּזַאמֶען.

מוֹהֲרַנַ"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט דֶערְצֵיילְט פוּן רֶבִּי סֶענְדֶרְ'ל פוּן טִירָאוִויצֶע זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה. עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער עוֹבֵד הַשֵּׁם, סוֹף יָמָיו הָאט עֶר גֶעווּאוֹינְט אִין אוּמַאן אוּן זַיין סֵדֶר הַיּוֹם אִיז גֶעוֶוען אַז יֶעדְן פַארְטָאגְס פְלֶעגְט עֶר גֵיין צוּם צִיּוּן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן זִיךְ מִתְבּוֹדֵד זַיין אוּן לֶערְנֶען דָארְט זַיינֶע שִׁיעוּרִים כְּסִדְרָן. אַמָאל הָאט פַּאסִירְט אַז מֶענְטְשְׁן זֶענֶען גֶעקוּמֶען פַארְטָאגְס צוּם צִיּוּן אוּן מֶען הָאט גֶעזֶען אַ וַוייסֶע גֶעשְׁטַאלְט בַּיים צִיּוּן, קוֹדֶם הָאט מֶען מוֹרָא גֶעהַאט וָואס דָאס אִיז אָבֶּער נָאכְדֶעם הָאט מֶען בַּאמֶערְקְט אַז דָאס אִיז רֶבִּי סֶענְדֶר פוּן טִירָאוִויצֶע בַּאדֶעקְט מִיט שְׁנֵיי פוּן קָאפּ בִּיז פִּיס, הָאט מֶען אִים גֶעפְרֶעגְט: "רֶבִּי סֶענְדֶר וָואס טוּט אִיר דָא, עֶס אִיז קַאלְט אוּן עֶס שְׁנֵייט, אִיר וֶוערְט דָאךְ בַּאלְד פַארְפְרוֹירְן?!" הָאט עֶר גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען פַארְטָאגְס צוּם צִיּוּן אוּן דֶער צִיּוּן אִיז גֶעוֶוען פַארְשְׁפַּארְט, הָאבּ אִיךְ אָפְּגֶעמַאכְט אַז אִיךְ גֵיי נִישְׁט אַוֶועק פוּן דָא; עֶס הָאט אָנְגֶעפַאנְגֶען פַאלְן אַ שְׁנֵיי הָאבּ אִיךְ

שׁוֹין יָא גֶעוָואלְט אַהֵיים גֵיין, אָבֶער אִיךְ הָאבּ גֶעטְרַאכְט צוּ זִיךְ: 'וֶוען אִיךְ וֶועל אַוֶועק גֵיין מִזֶּה הָעוֹלָם, אִיךְ וֶועל אַרוֹיף קוּמֶען אוֹיבְן אִין הִימְל אוּן אִיךְ וֶועל וֶועלְן גֵיין צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס הֵיכָל, וֶועט מֶען מִיר עֶנְטְפֶערְן תֵּירוּצִים: עֶס רֶעגְנְט, עֶס שְׁנֵייט, עֶס אִיז וַוייט, עֶס אִיז קַאלְט וְכוּ' וְכוּ'; וֶועל אִיךְ זָאגְן אַז וֶוען אִיךְ הָאבּ גֶעלֶעבְּט אוֹיף דִי וֶועלְט הָאבּ אִיךְ נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף גָארְנִישְׁט אוּן אִיךְ בִּין יֶעדְן טָאג גֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּינְ'ס צִיּוּן, אַזוֹי וִויל אִיךְ יֶעצְט אוֹיךְ גֵיין צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אָן קַיין תֵּירוּצִים - וֶועט מֶען מִיר מוּזְן לָאזְן גֵיין צוּם רֶבִּי'ן'".

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן עד): "הַמְקֹרָבִים שֶׁיֵּשׁ לַצַּדִּיק בְּחַיָּיו - הֵם יִהְיוּ מְקֹרָבִים בְּמוֹתָם", וֶוער עֶס אִיז מְקוֹרָב צוּם צַדִּיק אוֹיף דִי וֶועלְט וֶועט זַיין מְקוֹרָב צוּם צַדִּיק אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

עֶס זֶענֶען דָא אִינְגֶעלַייט וָואס קוּמֶען נִישְׁט דַאוֶוענֶען אִין הֵיכָל הַקּוֹדֶשׁ - יֶעדֶעס מָאל מִיט אַנְדֶערֶע תֵּירוּצִים: עֶס רֶעגְנְט, עֶס שְׁנֵייט, עֶס אִיז קַאלְט, דִי שׁוּל אִיז וַוייט וְכוּ' וְכוּ' - יֶעדֶער מִיט זַיינֶע תֵּירוּצִים; אָבֶער אַ מֶענְטְשׁ דַארְף טְרַאכְטְן: 'לְמָשָׁל אִיךְ בִּין אַ נִפְטָר, וואוּ גֵיי אִיךְ? וֶוער וֶועט רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף מִיר? וִויל אִיךְ דֶען מֶען זָאל מִיר אַיינְרֶעדְן תֵּירוּצִים אַז מֶען קֶען נִישְׁט אַרַיין צוּם רֶבִּי'ן וַוייל עֶס רֶעגְנְט, עֶס שְׁנֵייט, עֶס אִיז קַאלְט, דִי שׁוּל אִיז וַוייט וְכוּ' וְכוּ'?!' בֶּעט אִיךְ אַייךְ, שְׁטַארְקְט אַייךְ אוּן זַייט אַייךְ מְחַזֵּק צוּ קוּמֶען דַאוֶוענֶען אִין "הֵיכָל הַקּוֹדֶשׁ" טְרָאץ אַלֶע מְנִיעוֹת וְכוּ'; דוּ קוּמְסְט נִישְׁט צוּ קֵיינֶעם, דוּ טְרַאכְט: 'דֶער רֶבִּי אִיז דָא, מוֹהֲרָא"שׁ אִיז דָא, אִיךְ קוּם צוּ זֵיי אוּן אִיךְ הָאבּ מִיט קֵיינֶעם גָארְנִישְׁט'.

אַ פְרֵיילִיכְן שַׁבָּת.

...

נֶעמְט אַ חֵלֶק אִינֶעם גְרוֹיסְן זְכוּת צוּ בּוֹיעֶן דֶעם עֵירוּב

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת קֹרַח, א' דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב לִיבֶּערְטִי.

אִיךְ וִויל בֶּעטְן אַלֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וָואס הָאבְּן נָאךְ נִישְׁט גֶענוּמֶען אַ חֵלֶק אִין דִי צְדָקָה פַארְ'ן עֵירוּב וָואס מִיר בּוֹיעֶן יֶעצְט אִין קִרְיַת בְּרֶסְלֶב לִיבֶּערְטִי - צוּ

נֶעמֶען אַ חֵלֶק אִין דֶעם; עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע זְכוּת צוּ הָאבְּן אִין אַ חֵלֶק אִין דִי מִצְוָה.

הֶעלְפְן בּוֹיעֶן אַן עֵירוּב אִיז מְסוּגָל פַאר קִינְדֶער, אַזוֹי וִוי עֶס אִיז יָדוּעַ דִי מַעֲשֶׂה, עֶס אִיז גֶעקוּמֶען אַ אִיד צוּם הֵיילִיגְן יֵיטֶב לֵב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אוּן גֶעבֶּעטְן אַ בְּרָכָה פַאר זֶרַע שֶׁל קַיָּימָא נָאכְדֶעם וָואס עֶר הָאט לַאנְגֶע יָארְן נִישְׁט גֶעהַאט קַיין קִינְדֶער, הָאט אִים דֶער יֵיטֶב לֵב גֶעזָאגְט אַז עֶר זָאל מַאכְן דֶעם עֵירוּב אִין שְׁטָאט, דֶער אִיד הָאט מְתַקֵּן גֶעוֶוען דֶעם עֵירוּב אוּן עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זֶרַע שֶׁל קַיָּימָא.

וָואס וֶועלְן מִיר מִיט נֶעמֶען אוֹיבְן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט? וָואס וֶועט בְּלַייבְּן פוּן אַלֶע פְּלָאג וָואס מִיר פְּלָאגְן זִיךְ? וָואס וֶועט בְּלַייבְּן פוּן אַלֶע הָארֶעוַואנִיעֶ? - נָאר דָאס בִּיסְל צְדָקָה.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וֶוער נִישְׁט צֶעפַאלְן וֶוען דִי מֵיידְלֶעךְ פָּאלְגְן נִישְׁט

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת קֹרַח, א' דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

... תְּחִיֶ', לֶערֶערִין בֵּית פֵּיגָא, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב לִיבֶּערְטִי.

וֶוער נִישְׁט צֶעפַאלְן וֶוען דִי מֵיידְלֶעךְ פָּאלְגְן נִישְׁט; נֶעם עֶס נִישְׁט פֶּערְזֶענְלִיךְ. גֶעדֶענְק אַז קִינְדֶער זֶענֶען קִינְדֶער; קִינְדֶער הֶערְן נִישְׁט, קִינְדֶער פָּאלְגְן נִישְׁט, קִינְדֶער לַאכְן זִיךְ אוּנְטֶער וֶוען מֶען רֶעדְט צוּ זֵיי; דִי טִיטְשֶׁערְס אוּן דִי עֶלְטֶערְן דַארְפְן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן צוּ טְרֶעפְן דֶעם רִיכְטִיגְן וֶועג וִוי אַזוֹי צוּ מַאכְן זֵיי זָאלְן יָא פָּאלְגְן.

אִיךְ וֵוייס זֵייעֶר גוּט וִוי שְׁוֶוער עֶס אִיז צוּ זַיין אַ טִיטְשֶׁער, אִיךְ וֵוייס גָאר גוּט וָואס קִינְדֶער זֶענֶען; אִיךְ זִיץ שׁוֹין מִיט קִינְדֶער פַאר אִיבֶּער פוּפְצְן יָאר, קִינְדֶער פוּן אַלֶע יָארְגֶענְג. מִיר אִיז אוֹיךְ זֵייעֶר שְׁוֶוער, אָבֶּער אִיךְ מַאךְ זִיךְ גְרִינְג, אִיךְ נֶעם דִי עֵצָה פוּן קוּקְן אוֹיף אֵיין טָאג אוֹיף אַ מָאל, אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רעב) אוֹיפְ'ן פָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ ווִיל אָנְהֵייבְּן עֶפֶּעס צוּ טוּן - סֵיי בְּרוּחָנִיּוּת אוּן סֵיי בְּגַשְׁמִיּוּת דַארְף עֶר נֶעמֶען דֶעם כְּלַל פַאר זִיךְ, צוּ קוּקְן נָאר אוֹיפְ'ן הַיינְטִיגְן טָאג; ווַייל וֶוען מֶען ווִיל

אָנְהֵייבְּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דַאכְט זִיךְ פַּאר'ן מֶענְטְשׁ אַז עֶר נֶעמְט אוֹיף זִיךְ אַ שְׁוֶועְרֶע לַאסְט און דָאס בְּרֶענְגְט דֶעם מֶענְטְשׁ צוּ טְרַאכְטְן אַז מֶען קֶען נִישְׁט נֶעמֶען דִי עֲבוֹדָה, "אֲבָל כְּשֶׁיַּחֲשֹׁב שֶׁאֵין לוֹ רַק אוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַשָּׂא כְּלָל", אָבֶּער אַז מֶען טְרַאכְט נָאר פוּנֶעם הַיינְטִיגְן טָאג אִיז עֶס בִּכְלַל נִישְׁט שְׁוֶוער, מִיט דֶעם טַייטְשְׁט דֶער רֶבִּי: "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", 'הַיּוֹם' דַּיְקָא, וְהָבֵן, עַיֵּין שָׁם.

גֵיי יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל שְׁפַּאצִירְן אִין דִי פֶעלְד אַרוּם דַיין שְׁטוּבּ; זַיי זִיךְ מִתְבּוֹדֵד, דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דַיין שֵׁיינֶע לֶעבְן - וֶועט אַלֶעס וֶוערְן גְרִינְגֶער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

יֶעדֶע פְּרוּטָה וָואס מֶען לֵייגְט אִין פּוּשְׁקֶע בַּאשִׁיצְט דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן שְׁלֶעכְטְס

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת קֹרַח, א' דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, יְרוּשָׁלַיִם.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין צְדָקָה פַּאר דִי יְשִׁיבָה.

זֶע צוּ לֵייגְן אַפָּאר פְּרוּטוֹת פַאר צְדָקָה יֶעדְן טָאג, אַזוֹי אוֹיךְ יֶעדֶעס מָאל וֶוען דוּ דַארְפְסְט אַ יְשׁוּעָה גֶעבּ אַפָּאר פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה און בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דַיין בַּקָּשָׁה - וֶועסְטוּ זִיכֶער זֶען אַ יְשׁוּעָה. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידוֹת, אוֹת צְדָקָה, סִימָן כז): "יִתֵּן לִצְדָקָה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם, וִיהְיֶה תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת", מֶען זָאל גֶעבְּן צְדָקָה מִיט בֵּיידֶע הֶענְט, דוּרְכְדֶעם וֶועט אָנְגֶענוּמֶען וֶוערְן דִי תְּפִלָּה.

מֶענְטְשְׁן הָאבְּן נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה אִין צְדָקָה, מֶען וֵוייסְט נִישְׁט וִוי חָשׁוּב יֶעדֶע פְּרוּטָה אִיז; יֶעדֶע פְּרוּטָה וָואס מֶען לֵייגְט אִין פּוּשְׁקֶע בַּאשִׁיצְט דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן שְׁלֶעכְטְס. חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (בָּבָא בַּתְרָא ט:): אוֹיפְ'ן פָּסוּק (יְשַׁעְיָה נט, יז): "וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן" - אַז צְדָקָה אִיז אַזוֹי וִוי אַ פַּאנְצֶער, אַ פַּאנְצֶער אִיז צוּזַאמֶגֶעשְׁטֶעלְט פוּן אַסַאךְ שְׁטִיקְלֶעךְ אַייזְן און דָאס מַאכְט אַז דִי פַייל זָאל נִישְׁט אַרַיין גֵיין אִינֶעם מֶענְטְשׁ, אַזוֹי אוֹיךְ וֶוען מֶען גֶעבְּט צְדָקָה נֶעמֶען זִיךְ צַאם

אַלֶע פְּרוּטוֹת וָואס מֶען לֵייגְט אִין דִי פּוּשְׁקֶע אוּן עֶס וֶוערְט אַ גְרוֹיסֶער פַּאנְצֶער צוּ בַּאשִׁיצְן דֶעם מֶענְטְשׁ.

גֶעב אִיבֶּער אַ גְרִיס פַאר דַיינֶע עֶלְטֶערְן; זָאג זֵיי אַז אִיךְ בֶּענְק זִיךְ נָאךְ זֵיי, אִיךְ וַוארְט מֶען זָאל שׁוֹין קֶענֶען גֵיין קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; אִיךְ בֶּענְק זִיךְ זֵייעֶר צוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִיךְ הָאף בְּקָרוֹב דִיר צוּ זֶען.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

סְגוּלוֹת גֶעהָאלְפְן צוּ וֶוערְן מִיט קִינְדֶער

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת קֹרַח, א׳ דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, בְּרוּקְלִין.

נֶעם זִיךְ אוּנְטֶער צוּ עֶסְן - דוּ אוּן דַיין וַוייבּ - יֶעדֶע וָואךְ סְעוּדַת מְלַוָּה דְמַלְכָּה; דָאס אִיז אַ סְגוּלָה פַאר קִינְדֶער.

בַּיי דִי סְעוּדָה זָאלְט אִיר לֶערְנֶען צוּזַאמֶען אַ שִׁיעוּר אִין דֶעם רֶבִּינְ׳ס מַעֲשִׂיּוֹת - סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ״ן, סִימָן כה): ״אִיךְ זָאג אַנְדֶערְשׁ פוּן דִי וֶועלְט, דִי וֶועלְט זָאגְט אַז מֶען וֶוערְט נִישְׁט טְרָאגֶעדִיג דוּרְךְ מַעֲשִׂיּוֹת, אָבֶּער אִיךְ זָאג אַז דִי מַעֲשִׂיּוֹת אִיז אַ סְגוּלָה פַאר קִינְדֶער״; זָאלְסְטוּ זִיךְ יֶעדֶע וָואךְ אַוֶועק זֶעצְן מִיט דַיין וַוייבּ תִּחְיֶ׳, מַאךְ אַ סְעוּדַת מְלַוָּה מַלְכָּה, זִינְג זְמִירוֹת אוּן נָאכְדֶעם זָאלְט אִיר צוּזַאמֶען לֶערְנֶען סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת כְּסִדְרָן - וֶועט אִיר זוֹכֶה זַיין צוּ זֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אײנֶער װָאס אַרְבֶּעט מִיט קִינְדֶער דַארְף גוּט שְׁלָאפְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת קֹרַח, א׳ דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב לִיבֶּערְטִי.

זַייעֶר גוּט הָאסְטוּ גֶעטוּן אַז דוּ בִּיסְט נִישְׁט אַרַיין גֶעקוּמֶען אִין װִילְיַאמְסְבּוּרְג צוּ דִי פְּרוֹיעֶן פַּארְטִי; אײנֶער װָאס אַרְבֶּעט מִיט קִינְדֶער, אַ טִיטְשֶׁער אָדֶער מְנַהֶלֶת - הָאט אַ גְרוֹיסֶע אַחְרָיוּת אוּן מֶען דַארְף גֵיין שְׁלָאפְן צַייטְלִיךְ. אַזוֹי װֶוערְט גֶע׳פַּסְקֶנְט אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵעָה סִימָן רמה, סְעִיף טז): ״וְאֵין לַמְלַמֵּד לְנְעוֹר בַּלַּיְלָה יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁלֹּא יִהְיֶה עָצֵל בַּיּוֹם לְלַמֵּד״, אַ מְלַמֵּד טָאר נִישְׁט אוֹיפְזַיין בַּיינַאכְט כְּדֵי עֶר זָאל נִישְׁט זַיין פוֹיל בַּייטָאג צוּ לֶערְנֶען מִיט דִי קִינְדֶער.

אִיךְ נֶעם זִיךְ אוֹיס מִיט אַלֶע מְלַמְּדִים אַז זֵיי טָארְן נִישְׁט אַװֶעק פָארְן צוּ חֲתוּנוֹת אָדֶער אַ פַארְבְּרֶענְג וְכַדוֹמֶה (אוֹיסֶער אוֹיב זֵיי נֶעמֶען אַ בִּמְקוֹם, אַ שְׁטֶעלְפַארְטְרֶעטֶער); דָאס זֶעלְבֶּע אִיז מִיט דִי טִיטְשֶׁערְס, זֵיי דַארְפְן זַיין גוּט אוֹיסְגֶערוּט צוּ דִי קִינְדֶער.

בְּנוֹגֵעַ דִי פְּרוֹיעֶן פַארְבְּרֶענְג װָאס אִיר מַאכְט אִין שְׁטֶעטְל יֶעדֶע דִינְסְטָאג נַאכְט; מֶען דַארְף טְרַאכְטְן אַ גוּטֶע צַייט װֶוען דָאס צוּ מַאכְן, װַוייל עֶס קֶען נִישְׁט זַיין צוּ שְׁפֶּעט. אוֹיב מַאכְט מֶען דָאס אַזוֹי װִי װִינְטֶער צַייט, בְּעֶרֶךְ נֵיין אַזֵייגֶער - קֶען מֶען דָאס װַוייטֶער מַאכְן, אָבֶער אוֹיב הֵייבְט מֶען דָאס אָן שְׁפֶּעטֶער - אִיז דָאס אַ פְּרָאבְּלֶעם, װַוייל עֶס פַּארְצִיט זִיךְ צוּ שְׁפֶּעט װָאס דֶעמָאלְט גֵייט דָאס אוֹיפְ׳ן חֶשְׁבּוֹן פוּן דִי קִינְדֶער. אַ מַאמֶע װָאס לֵייגְט זִיךְ טוֹיזְנְט אַזֵייגֶער הָאט נִישְׁט קַיין כֹּחַ אִינְדֶערְפְרִי צוּ אִירֶע קִינְדֶער, דִי קִינְדֶער קוּמֶען אִין חֵדֶר אוּן אִין סְקוּל מִיט קוֹלוֹת אוּן פְּסָקִים; אַנְדֶערְשׁ אִיז װֶוען מֶען לֵייגְט זִיךְ פְרִי אוּן מֶען אִיז אוֹיסְגֶערוּט - דַאן הָאט מֶען כֹּחַ אוֹיפְצוּאװֶועקְן דִי קִינְדֶער אוּן זֵיי גְרֵייט מַאכְן מִיט שִׂמְחָה צוּ גֵיין אִין חֵדֶר אוּן אִין סְקוּל.

דֶער אײבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אַלֶע צָרוֹת קוּמֶען פוּן קוּקְן עֲבֵירוֹת

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרֵךְ - ב׳ פַּרְשַׁת קֹרַח, ב׳ דְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּמּוּז, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

לָאז אָפּ, הֶער שׁוֹין אוֹיף; שׁוֹין גֶענוּג גֶעקוּקְט. לֵייג שׁוֹין אַוֶועק דֶעם טֶעלֶעפָאן; עֶנְדֶערְשׁ קוּק אוֹיף דַיין וַוייבּ אוּן קִינְדֶער, עֶנְדֶערְשׁ קוּק אִין דִי הֵיילִיגֶע מִשְׁנַיוֹת.

אַלֶע צָרוֹת קוּמֶען פוּן קוּקְן עֲבֵירוֹת, אַלֶע אָרֶעמְקֵייט קוּמְט פוּן פְּגַם הַבְּרִית וָואס הֵייבְּט זִיךְ אָן מִיט דִי אוֹיגְן; אִיךְ בֶּעט דִיר, לָאז אָפּ. הֶער אוֹיף, הָאסְט שׁוֹין גֶענוּג גֶעקוּקְט! אַז דוּ וֶועסְט נִישְׁט קוּקְן עֲבֵירוֹת וֶועסְטוּ זִיךְ שְׁפִּירְן וִוי אַ פְרֵייעֶר מֶענְטְשׁ.

יְיַשֶׁר כֹּחַ פַארְ׳ן הֶעלְפְן דִי יְשִׁיבָה מִיטְ׳ן קָאמְפֵּיין.

אוֹיבּ דוּ וֵוייסְט פוּן אַ פְּלַאץ וואוּ אִיךְ קֶען גֵיין מִיט דִי בָּחוּרִים פַארְ׳ן זוּמֶער - לָאז מִיר וִויסְן, אָדֶער רוּף הָאַבְרֵךְ ... נֵרוֹ יָאִיר.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...